

KARTELA E VLERËSIMIT PËR QASJE TË BARABARTË

Procese mbështetëse të politikave
për arritjen e të drejtave të njeriut
për ujë dhe sanitacion

Protokol për ujë dhe shëndet i Konventës për mbrojtjen
dhe shfrytëzimin e ujërave ndërkufitarë dhe
liqejve ndërkombëtarë

KARTELË VLERËSIMI PËR QASJE TË BARABARTË

procese mbështetëse të politikave
për arritjen e të drejtave të njeriut
për ujë dhe sanitacion

Protokol për ujë dhe shëndet i Konventës për mbrojtjen
dhe shfrytëzimin e ujërave ndërkufitarë dhe
liqejeve ndërkombëtarë

SQARIM

PËRSHKRIMET E PËRDORURA DHE PREZANTIMI I MATERIALIT NË KËTË PUBLIKIM NUK NËNKUPTON NDONJË SHPREHJE TË ÇFARËDO MENDIMEVE SI NGA ANA E SEKRETARIATIT TË KOMBEVE TË BASHKUARA NË ASPEKT TË STTUSIT TË DREJTËSISË SË CILIT DO VEND, TERRITOR, QYTET OSE ZONË OSE TË ORGANEVE TË TYRE OSE NË ASPEKT TË KUFIJVE TË TYRE. SIMBOLET E DOKUMENTEVE TË KOMBEVE TË BASHKUARA PËRBËHEN NGA SHKRONJA TË MËDHA TË KOMBINUARA ME FOTOGRAFI.

ECE/MP.WH/8

ISBN 978-9989-881-03-9

PARATHËNIE

Sigurimi i qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion për tërë popullatën, pa diskriminim, paraqet obligim për të gjitha qeveritë. Të gjithë, qofshin të pasur ose të varfër, meshkuj ose femra dhe fëmijë, njerëzit që jetojnë në zona urbane dhe rurale, të cilët kanë ose jo strehim të përshtatshëm, njerëzit me të meta fizike ose njerëzit të cilët jetojnë në institucione si burgjet ose spitalet, kanë të drejtë të qasjes në këto shërbime.

Në vitin 2005, hyri në fuqi Protokoli për ujë dhe shëndet, duke i obliguar pjesëtarët e tij në regjionin Pan – European të sigurojnë “qasje të barabartë në ujë, të përshtatshëm si në kuantitet ashtu edhe në kualitet, të sigurohet për të gjithë pjesëtarët e popullatës, sidomos atyre që vuajnë për disavantazh ose përjashtim social”. Njohja e qasjes në ujë dhe sanitacion si e drejtë e njeriut nga Asambleja e përgjithshme e Kombeve të bashkuara dhe Këshilli i të drejtave njerëzore në vitin 2010, e cila fuqimisht u përkrah nga Franca, e vërtetoi obligimin e qeverive të sigurojnë se shërbimet për ujë dhe sanitacion janë në dispozicion, të arritshme, të sigurt, të pranueshme dhe mund ta përballojnë të gjithë, pa diskriminim. Qëllimet dhe iniciativat globale, siç janë qëllimet e zhvillimit mijëvjeçar dhe angazhimet e dhëna në Konferencën për zhvillim të qëndrueshëm të Kombeve të bashkuara në vitin 2012 për sigurimin e realizimit progresiv të të drejtës së njeriut për ujë dhe sanitacion, si dhe opservimin e momentit të agjendës post – 2015 dhe qëllimet e zhvillimit të qëndrueshëm në të ardhmen, përsëri e theksuan rëndësinë e koncentrimin të përpjekjeve tona dhe mjeteve financiare për implementimin e të drejtës së njeriut për ujë dhe sanitacion në praktikë. Përkrahja e vazhdueshme nga Franca e aktiviteteve për qasje të barabartë në kuadër të Protokolit për ujë dhe shëndet, e mundësoi përgatitjen e këtij publikimi, i cili ka për përkrahjen e proceseve të politikave për arritjen e të drejtave të njeriut për ujë dhe sanitacion. Rezultat kartela për qasje të barabartë e prezantuar në këtë publikim është kontribut për të mendësrit gjeneral për atë se si të implementohen në praktikë këto obligime dhe angazhimet. Përcaktimi i politikave dhe masave qëllimore për përmirësimin e gjendjes së qasjes në ujë dhe sanitacion kërkohet nga të gjithë njohje e detajuar e gjendjes aktuale, në kushte të instrumenteve të politikave, strategjive për finansim dhe programeve për masat që kontribuojnë për zvogëlimin e hendekut në qasje.

Kartela e rezultatit për qasje të njëjtë është mjet analitik për vetëvlerësim, i cili mund t’u ndihmojë qeverive dhe faktorëve tjerë që të vendoset baza, të diskutohet për aksionet e ardhshme. Ajo është krijuar nga rezultatet e publikimit paraprak *Askush nuk ka ngelë: praktika të mira për sigurim të qasjes së njëjtë në ujë dhe sanitacion, e cila ishte*

publikuar në mars të vitit 2012 në forumin e 6 – të për ujë në Marsej, Francë. Askush nuk është lënë l’identifikonte qasjet në resurset ujore, hendekun urbano - rural, qasjen për grupet e rrezikuara dhe të marginalizuara dhe pranueshmërinë si sfida kontekstuale kryesore duke i futur në kornizë pabarazitë aktuale në regjionin Pan – European. Kartela e vlerësimit për qasje të njëjtë thërret për informatë për opsionet politike të cilat mund të zgjidhen nga vendet që të tejkalohen këto sfida të ndryshme.

Ne duhet patjetër t’i inkurajojmë vendet që të angazhohen në mënyrë vullnetare në këtë proces të vetë vlerësimit, i cili mund të sigurojë analize të gjendjes për barabarësi në qasje. Ky ushtrim vërtetoi se sjell shumë përfitime gjatë pilot fazes së saj, për shembull në qytetin e Parisit ku ishte kryer ushtrimi për vetëvlerësim dhe ishin fituar informata të vlefshme për formulimin e planeve të reja nacionale dhe regjionale për shëndet dhe mjedis jetësor, sidomos për dimensionet e saj të barabarësisë. Për shkak se ushtrimi përfshin spektër të gjërë të faktorëve nga sektori ekologjik deri te ai social dhe financiar, ai ndihmon që të identifikohen partnerët e vërtetë dhe të inicohet bashkëpunim për marrjen e aktiviteteve të ardhshme. Më tej, rezultatet nga vetë vlerësimi mund të shfrytëzohen që të ndihmohet përcaktimi i qëllimit i cili është i lidhur me barabarësinë në kuadër të Protokolit, si dhe masa përkatëse, të bazuara në vlerësimin detal të hendeqeve të cilët duhet të tejkalohen. ë

Unë besoj se ky publikim do t’i stimulojë vendet që të shfrytëzojnë kartelën e poenave për qasje të njëjtë dhe ta përkrahin realizimin progresiv të të drejtës së njeriut për ujë dhe sanitacion përmes përkrahjes në inkluzimin e dimensioneve për qasje të njëjtë në proceset politike aktuale.

Marisol Turen

Z-nja Marisol Turen

Ministër për punë sociale dhe shëndetës
Francë

FALËNDERIM

Ky publikim është përgatitur në kornizat e Komisionit ekonomik të Kombeve të Bashkuar për Europë (UNECE) /Organizata botërore e shëndetësisë, Zyra regjionale për Europë (OBSh/Europë). Kjo nuk do të ishte e mundur pa përkrahjen nga shumë qeveri, individë dhe organizata ndërkombëtare si dhe organizatave jo qeveritare.

Si sekretariat i përbashkët, do të donim posaçërisht të falënderojmë anëtarët e grupeve proektuese nga vendet të cilat pilotuan kartelën e poenave:

Ukrahinë: Irina Rudenko, Servisi shtetëror Sanitar dhe Epidemiologjik; Irina Bajsaroviç, Taras Shevçenko, Universiteti Nacional i Kievit dhe Ana Cvetkova, NGO MAMA-86

Franca (Zona më e madhe urbane e Parisit):

Delfin Kamano, Ministria për punë sociale dhe shëndetësi; Silien Rotilon dhe Odil Nieviaer, Meri nga Parisi.

Portugalia: David Alvesh dhe Alvaro Karvalo, Servisi Entiteti regulator i Aguas dhe Reziduos (ERSAR).

Gjithashtu jemi shumë falënderues ekspertëve lokal të cilët kontribuan në pilot ushtrimet përmes sigurimit të të dhënave dhe komentëve.

Në zhvillimin e kësaj vegle na kanë ndihmuar shumë komentet, idetë dhe inspirimi i anëtarëve plotësues nga grupet e ekspertëve në progresin monitorues në arritjen e qasjes së njëjtë në ujë dhe sanitacion:

Serik Ahmetov, Ministria për mbrojtjen e mjedisit jetësor, Kazakistan

Armin Arushanian, Ministria për mbrojtjen e natyrës, Armeni

Alena Drazdova, Ministria për shëndet publik, Belarus

Fabien Dupui, Ministria për punë të jashtme, Francë

Dag Hongve, Institut për shëndet publik, Norvegji
Tanja Knezheviç; Instituti për shëndet publik, Sërbi

Ingeborg Limburg, Agjencioni Flamang për mjedis jetësor, Belgjikë

Janik Pavago, Ministria për punë sociale dhe shëndetësi, Francë

Pjer Studer, Zyra federale për shëndet publik, Zvicër

Didier Aleli, Organizata botërore e shëndetit

Ema Anakhasian, HBO – Gratë ermine për shëndet dhe mjedis jetësor të shëndetshëm

Gala Bardarska, Partneritet global për ujë për Europën Qendrore dhe Lindore (GWPCEE)

Helen Busard, Legjislatura për ujë (WaterLex)

Madoka Saxhi, Zyra e Komisarit të lartë të Kombeve të Bashkuara për të drejta të njeriut

Anri Smets, academia franceze për ujë

Klaudia Vendland, Gratë në Europë për të ardhme të përbashkët (WEFCF)

Oliver Shmol dhe Enksetseg Shine, sekretariati i përbashkët, OBSh/ Europë

Françeska Bernardini, anëtar I mëhershëm I sekretariatit të përbashkët, UNECE

Nikolas Bonvoazin dhe Shantal Demilkaps, sekretariati i përbashkët, UNECE

Komente plotësuese janë siguruar nga: Marta Varga, Hungari; Xhuli Perkins, UN-Habitat; Karen Amlaev, OBSh rrjeti i qyteteve të shëndetshëm, Ksavier Metrerobert, Aquafed.

Nga OHEKE, Kamil Marselo dhe Katri Veldre siguruan përkrahje administrative të procesit. Nade\da Kamrakulova, Alisher Mamaxhanov dhe Volodimir Kevalo kontribuan në finalizimin e publikimit. Publikimimi u redaktua nga Kristina O'Shonesi. Roberto Martin-Hurtado, UNECE Konsultant, ishte autor kryesor i dokumentit.

Sekretariati i përbashkët falënderohet për finansim të siguruar nga Ministria franceze për punë sociale dhe shëndetësi.

PËRMBAJTJA

PARATHËNIA	iii
FALËNDERIM	v
LISTA E AKRONIMEVE DHE TERMAVE TË RËNDËSISHME	viii
HYRJE	1
Kapitulli 1 QASJE E BARABARTË NË UJË DHE SANITACION	5
Sfidat	5
Obligimet ndërkombëtare	6
Strukturat drejtuese të autoriteteve	6
Zvogëlimi i dallimeve gjeografike	6
Sigurimi i qasjes për grupet e rrezikuara dhe të margjinalizuara	7
Të mundësuarit e qasjes në ujë dhe sanitacion për të gjithë	7
Kapitulli 2 SI TË PËRDORËT KARTELA E VLERËSIMIT	9
Si të organizohet ushtrimi për vetë vlerësim dhe interpretim të rezultateve	9
Udhëzime praktike – Shënime për plotësimin e kartelës së poenave	12
Fjalor i termeve themelore	13
Kapitulli 3 PËRVOJAT E VENDEVE NË PËRDORIMIN E KARTELËS SË POENAVE	17
Franca (zona më e madhe urbane e Parisit)	17
Portugalia	18
Ukrahina	19
Kapitulli 4 KARTELA E VLERËSIMIT	21
Profil i vendit / regjionit	22
Të dhëna socio-ekonomike dhe sektoriale	22
Obligimet ndërkombëtare për ujë dhe sanitacion	22
Pjesa 1 KORNIZAT E AUTORITETEVE UDHËHEQËSE PËR MUNDËSIMIN E QASJES NË UJË TË SIGURT PËR PIJE DHE NË SANITACION	23
Fusha 1.1 Korniza strategjike për të arritur qasje të barabartë	23
Fusha 1.2 Sektori për politikë financiare	24
Fusha 1.3 Të drejtat dhe detyrat e shfrytëzuesve dhe bartësve tjerë të drejtave	26
Pjesa 2 ZVOGËLIMI I DALLIMEVE GJEOGRAFIKE	27
Informata kuantitative për dallimet gjeografike	27
Fusha 2.1 Politika publike për zvogëlimin e dallimeve në qasje mes zonave gjeografike	28
Fusha 2.2 Politika publike për zvogëlimin e dallimeve në çmime mes zonave gjeografike	29
Fusha 2.3 Shpërndarja gjeografike e përkrahjes nga jashtë për sektorin	30
Pjesa 3 SIGURIMI I QASJES PËR GRUPET E RREZIKUARA DHE TË MARGJINALIZUARA	31
Informata kuantitative për grupet e rrezikuara dhe të margjinalizuara	32
Fusha 3.1 Politika publike që u përgjigjen nevojave të grupeve të rrezikuara dhe të margjinalizuara	33
Fusha 3.2 Persona me nevoja të posaçme fizike	34
Fusha 3.3 Shfrytëzuesit e institucioneve shëndetësore	35
Fusha 3.4 Shfrytëzuesit e institucioneve arsimore	36
Fusha 3.5 Shfrytëzuesit e shtëpive të pleqve	37
Fusha 3.6 Të burgosurit	38
Fusha 3.7 Refugjatë të cilët jetojnë në kampe dhe qendra për refugjatë	39
Fusha 3.8 Persona të pastrehë	41
Fusha 3.9 Udhëtarë dhe komunitete nomade	42
Fusha 3.10 Persona që jetojnë në shtëpi pa ujë dhe sanitacion	43
Fusha 3.11 Persona pa qasje në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion në vendet e tyre të punës	44
Kapitulli 4 MUNNËSIMI I QASJES TË TË GJITHËVE NË UJË DHE SANITACION	45
Informata kuantitative për qasjen	45
Fusha 4.1 Politika publike për sigurimin e qasjes	46
Fusha 4.2 Masa tarifore	47
Fusha 4.3 Masa sociale për mbrojtje	48
KONTROLLIM I REZULTATEVE	49

LISTA E AKRONIMEVE DHE SHKURTESAVE

SHQ	Shoqata qytetare
ERSAR	Agjencioni regullator për shërbime të ujit dhe mbeturinave (Entidade Reguladora dos Serviços de Águas e Resíduos)
BE	Bashkësia Europiane
BPV	Bruto prodhimi vendor
OJQ	Organizata joqeveritare
SEDIF	Sindikata për ujërat nga d'Île-de-France (Syndicat des Eaux d'Île-de-France)..
SIAAP	Sindikata ndërsektoriale për sanitacion të aglomeracionit të Parisit (Syndicat Interdépartemental pour l'Assainissement de l'Agglomération Parisienne
SSES	Shërbimi shtetëror sanitary dhe epidemiologjik i Ukrainës (State Sanitary and Epidemiological Service of Ukraine)
UNECE	Komisioni Ekonomik për Europën pranë Kombeve të Bashkuara
UNICEF	Fondi për fëmijë pranë Kombeve të Bashkuara
WASH	Ujë, sanitacion dhe higjienë
WHO / OBSH	World Health Organization / Organizata Botërore e shëndetësisë
OBSH/ Europë	Zyra regjionale e OBSH –së për Europë

HYRJE

Qasja në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion është e drejtë njerëzore, e cila është pjesë e të drejtës për standard të përshtatshëm të jetesës, të përfshirë në nenin 11 të Paktit ndërkombëtar për të drejta ekonomike, sociale dhe kulturore. Ai qartë është i pranuar nga ana e Asambleja e përgjithshme e Kombeve të Bashkuara dhe nga Këshilli i Kombeve të Bashkuara për të drejtat e njeriut. Prandaj anëtarët janë ligjërisht të obliguar të sigurojnë qasje në ujë dhe sanitacion për të gjithë dhe duhet të marrin hapa drejt realizimit të plotë të kësaj të drejte. Për të pëmbushur këtë obligim, ata duhet të sigurojnë se qasja në ujë dhe sanitacion është i barabartë për tërë popullatën.

Disa njerëz kërkojnë vëmendje të veçantë. Për shembull, njerëzit të cilët jetojnë bashkësi të vogla rurale, personat e pastrehë ose të varfërit që jetojnë në qytete dhe nuk mund ti paguajnë faturat e ujit. Nëse nuk i kushtohet vëmendje e veçantë zgjidhjeve të cilat fokusohen te këta njerëz të cilët është vështirë të përfshihen, dallimet në qasje në ujë dhe sanitacion sigurisht do të rriten dhe do të dështojnë përpjekjet tona.

Është e vështirë të besohet se në regjionin Pan – European në vitin 2011, 19 milion njerëz nuk kanë patur qasje në burim të rregulluar të ujit për pije dhe 67 milion njerëz nuk kanë patur qasje në sanitacion të përmirësuar, gjë që rezultoi me raste të vdekjeve shumë të hershme secilin vit. Ne gjenim dallime të dukshme, jo vetëm në mes vendeve, por edhe përbrenda një vendi, dhe këto dallime nuk ishin të rastit. Për shembull, në një vend, 40% e popullates që ishte më e varfër, ka 7 herë më pak mundësi të qasjes se sa të pasurit që përbënin 20%. Qasja në ujë dhe sanitacion mbetet sfida në regjionin Pan - European, me grupe specifike të popullates e cila përballet me pengesa reale në të gjitha vendet.

Angazhimet ligjore dhe politike kërkojnë ti adresojmë pabarabarësitë në qasje të ujit dhe sanitacionit. Për shembull, palët e UNECE - OBSH/Protokoli për ujë dhe shëndet e angazhuan veten për të siguruar qasje të barabartë në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion përkatës përmes ratifikimit të Protokolit. Në vitin 2010 Deklarata e Parmës për mjedis jetësor dhe shëndet shtroi çështjen për fëmijët, si grup i rrezikuar

Regjioni Pan – European do ti „sigurojë çdo fëmije qasje në ujë dhe sanitacion nëpër shtëpitë, qendrat e kujdesit për fëmijë, çerdhet, shkollat, institucionet shëndetësore dhe ujërat publike rekreative deri në vitin 2020“

Edhe vedet e regjionit Pan – European, të cilat veprojnë në kuadër të Protokolit për ujë dhe shëndet, përballohen me sfida. Në vitin 2012, grupi punues për ujë dhe shëndet e botoi publikimin „*Askush nuk është lënë anash: praktika të mira për sigurimin e qasjes së barabartë në ujë dhe sanitacion në regjionin Pan - European*“.

Duke vënë në dukje opsionet politike dhe praktikat e mira, publikimi identifikon tri sfida kyçe në aspekt të qasjes së barabartë:

- Zvogëlimin e dallimeve në shërbimet të cilat i siguron;
- Pengimin e diskriminimit ose përjashtimit në qasje të shërbimeve për grupet e rrezikuara dhe të marginalizuara
- Të sigurohet qasje financiare nga ana e shfrytëzuesve.

Publikimi, gjithashtu sugjeron se lidhje e fortë mes sigurimit të furnizimit me ujë dhe sanitacionit kërkon qasje politike. Porosia e saj e përgjithshme është se ne kemi në dispozicion mjete të politikave dhe përvojë në shfrytëzimin e tyre që të sigurohet se ne mund të bëjmë përparim të fuqishëm drejt qasjes univerzale në ujë dhe sanitacion.

Dokumenti aktual paraqet mjet analitik i cili mund tu ndihmojë autoriteteve dhe palëve tjera të interesuara për të krijuar një pikënisje, të bisedojnë për aktivitete të mëtutjeshme të cilat duhet të ndërmerren dhe evaluimin e e përparimit perms

procesit të vetë vlerësimit. Ai, gjithashtu ofron drejtime për atë se si duhet të shfrytëzohet mjeti analitik, në bazë të përvojës nga tri pilot aktivitetete të kryera në Francë, Portugali dhe Ukrainë.

Mjeti është në formë të kartelës së vlerësimit. Ajo është një listë e opsioneve politike, dhe shfrytëzuesi pritet të sigurojë dhe ta arsyetojë rezultatin i cili e përmbledh shkallën deri në të cilën shfrytëzohet numri i madh i opsioneve politike. Kartela e vlerësimit, gjithashtu, kërkon të dhëna kuantitative që ti kontestojë rezultatet dhe e përshkruan nivelin e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion. Si shfrytëzues të kartelës së vlerësimit, duhet të ndiheni të lirë në mënyrë që ta përshtatni për nevojat tuaja personale.

Kartela e vlerësimit mund të shfrytëzohet nga ana e çdo vendi, regjioni, ose qyteti të botës që të realizohet vetëvlerësimi. Ajo është e dizajnuar, jo për të bërë një krahasim në mes vendeve (ose territoreve më të vogla brenda një vendi), por që t'ji mundësohet vendit (ose territoreve më të vogla brenda një vendi) të krahasohen rezultatet e ndryshme personale me kalimin e kohës.

Edhe pse kartela e vlerësimit nuk është pjesë e raporteve zyrtare në përputhshmëri me Protokolin për ujë dhe shëndet, palët e Protokolit janë shumë të inkurajara që ta shfrytëzojnë atë, në mënyrë që të fitojnë bazën e analizës për qasje të barabartë në ujë dhe sanitacion, për të identifikuar lidshmërinë e prioriteteve, të vihen qëllimet për tejkalimin e manësive të identifikuara dhe të vlerësohet përparimi.

Arritja dhe ruajtja e qasjes së barabartë varet nga funksionimi i mire i sektorit për ujë dhe sanitacion. Kartela e vlerësimit nuk fokusohet në funksionimin gjeneral të sektorit për ujë dhe sanitacion. Dhe, nuk trajton rrethanat tjera të cilat mund të kenë ndikim në qasje të barabartë në ujë dhe sanitacion, siç është udhëheqja me resurset ujore. Kartela e vlerësimit fokusohet në pyetje të zgjedhura dhe indikatorë të cilët së bashku mund të sigurojnë pasqyrë solide të gjendjes së qasjes në ujë dhe sanitacion në aspekt të barabartësisë në kohë të ndryshme.

Procesi i vetëvlerësimi t, siç është paraqitur nga përvoja e Francës (zona më e madhe urbane e Parisit), Portugalisë dhe Ukrainës, mundet tu mundësojë autoriteteve të identifikojnë partnerë të përshtatshëm që do të marrin punë plotësuese, të ndihmojnë në iniciimin e bashkëpunimit mes autoriteteve dhe palëve tjera të interesuara, dhe mund të gjenerojë kontribut në proceset e krijimit të politikave. Me pjesëmarrjen e një spektri të gjërë të palëve të interesuara, vetë vlerësimi mund ta ngrejë vetëdijen dhe të mundësojë të kuptuarit e përbashkët të qasjes së barabartë në ujë dhe sanitacion, si dhe të menduarit kreativ.

Përdorimi i kartelës së vlerësimit mund të ndihmojë në paraqitjen e qasjes të bazuar në dëshmi dhe qasje strukturale të diskutimeve në mes palëve të interesuara. Kjo mund të mundësojë zhvillim të „rezolucionit të lartë“ të analizës së situatës (duke përfshirë identifikimin e politikave ekzistuese dhe aktivitetet aktuale, dhe të tregojë mangësitë në mes legjislacionit dhe realitetit në teren) të cilat mund të hapin debat objektiv. Kartela e vlerësimit, gjithashtu, mund të ndihmojë që të zgjerohet fusha e bisedimeve dhe të qartësohet nevoja për përmirësimin e disponueshmërisë së informatave dhe konfidencialiteti.

Pjesa e mbetur e dokumentit është e strukturuar nga 4 pjesë. Pjesa 2 shkurtimisht diskuton për sfidat, dimensionet dhe aktivitetet e nevojshme që të sigurohet qasje e barabartë në ujë dhe sanitacion. Pjesa 3 siguron drejtime për atë se si të përdoret kartela e vlerësimit dhe kahjet strategjike për atë se si të organizohet ushtrim për vetë vlerësim, si dhe orientim praktik për atë se si të plotësohet kartela e vlerësimit. Pjesa 4 i prezanton përvojat e Francës (zona më e madhe urbane e Parisit), Portugalisë dhe Ukrainës në shfrytëzimin e kartelës së vlerësimit. Pjesa 5 e paraqet vetë mjetin.

Kapitulli 1

QASJE E BARABARTË NË UJË DHE SANITACION

SFIDA

Pa barazitë e tashme në qasjen në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion adekuat kërkojnë qasje specifike. Një personi mund t'i mungojë qasje në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion, thjesht për shkak se nuk ka qasje në ujë të sigurt dhe në sanitacion për tërë komunitetin ose për shkak të degradimit të resurseve ujore (mungesë, ndotje), por më shpesh i takon udhëheqjes së dobët ose asnjëfarë udhëheqjeje me infrastrukturë ujore dhe sanitare. Ose, personi mund të ketë qasje, por nuk ka mundësi të bëjë pagesën e faturës për ujë dhe sanitacion pa u zvogëluar harxhimi i gjërave tjera themelore dhe shërbimeve.

Komuniteti mund të ketë qasje në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion, por ato shërbime a) nuk i janë adaptuar grupeve të caktuara me nevoja të veçanta (p.sh. persona me nevoja të posaçme), (b) Nuk janë në mënyrë adekuate në dispozicion të institucioneve në të cilat mbështeten ato grupe (p.sh. shkollat, burgjet, kampet e rrefugjatëve) ose (c) grupe të caktuara (p.sh. pakicat etnike, imigrantët jolegal) mund të mohohet qasja në ujë dhe sanitacion për shkak të praktikave diskriminatore me ose pa qëllim.

Në regjionin Pan – European, katër sfida kontekstuale i formojnë mos barazitë në qasje:

- **Disponueshmëria në resurset ujore.** Degradim të kualitetit të resurseve ujore do të thotë se shumë qytete dhe fshatra të cilat mbështeten në burimet lokale të ujit nuk kanë qasje në ujë të sigurt, gjersa mungesa e ujit mund t'i privojë disa qytete dhe fshatra nga qasja. Ujërat e ndotur që të bëhen të përshtatshëm për pije duhet të trajtohen dhe ujërat e ëmbla mund të sillen nga distanca të mëdha, por këto zgjidhje teknike kërkojnë harxhime të mëdha.
- **Hendeku qytet – fshat dhe disponueshmëria e infrastrukturës për furnizim me ujë dhe sanitacion.** Zonat rurale në regjionin Pan – European kanë nivel dukshëm më të ulët të qasjes në ujë dhe sanitacion në krahasim me meset urbane.
- **Barierat specifike me të cilat përballen grupet e rrezikuara dhe të marginalizuara.** Njerëzit të cilët u takojnë këtyre grupeve nuk kanë qasje të barabartë në ujë dhe sanitacion si pjesa tjetër e shoqërisë. Situata ndryshon varësisht nga grupi, si për shembull: (a) personat me nevoja të posaçme fizike (si ç'janë personat e hendikepuar ose personat e sëmurë); (b) personat të cilët mbështeten në objekte publike (për shembull udhëtarë dhe persona të pastrehë); (c) persona të cilët i shfrytëzojnë objektet për furnizim me ujë nga institucionet, si ç'janë spitalet, shkollat, burgjet dhe kampet e refugjatëve ose (d) persona të cilët jetojnë në shtëpi jo higjienike.

- **Përballueshmëria.** Është një shqetësim në rritje për të gjitha vendet. Për vendet më të varfëra, ose pjesa më e madhe e populates ndajnë një pjesë bukur të madhe të të ardhurave të tyre për të shlyer faturat për ujë dhe shërbime sanitare, ose në fund ata do të përballen me situatë në të cilën tarifat mund të rriten në mënyrë që të sigurohet qëndrueshmëria financiare. Në vendet e BE -së, qëllime më të rrepta për kualitet të ujit dhe përparim drejt mbulimit të plotë të harxhimeve, gjithashtu, do të thotë se pagesa e ujit dhe shërbimeve sanitare bëhet shqetësim i vërtetë për familjet me të ardhura të ulëta.

DETYRIMET NDËRKOMBËTARE

E drejta e njeriut për ujë dhe sanitacion i jep të drejtë secilit për ujë dhe sanitacion që është në dispozicion, e arritshme, e përballueshme dhe e sigurtë (Komiteti për të drejta ekonomike, sociale dhe kulturore, Komenti I përgjithshëm 15 (E/C.12/2002/ 11), Rezoluta e Asamblesë së përgjithshme 64/292, Rezoluta e Këshillit për të drejtat e njeriut A/HRC/RES/15/9). Disa komponenta të të drejtës në ujë dhe sanitacion mendohet se janë punë të realizimit progresiv, por obligimet si ç'janë mos diskriminimi janë obligime të menjëhershme. Prej këtu, mund të sillen masa pozitive të diskriminimit që të sigurohet qasje për të gjithë, para se të përmirësohen kushtet për qasje të atyre që veç më i gëzojnë këto të mira.

Sipas Protokolit për ujë dhe shëndet, palët duhet të sigurojnë qasje në ujë dhe sanitacion për të gjithë. Si dhe komponentat tjera të të drejtës njerëzore për ujë, si ç'janë qasja në informata, pjesëmarrja e publikut dhe masat e llogari dhënies, Protokoli në mënyrë speciale i obligon palët e tij për promovimin e qasjes së barabartë në ujë dhe sanitacion, për të gjithë pjesëtarët e popullatës, sidomos të atyre që vuajnë nga mungesa ose përjashtimi social". Protokoli siguron kornizë të forte për kthimin në praktikë të të drejtës së njeriut për ujë dhe sanitacion, sidomos përmes vënies së qëllimeve konkrete dhe datave të arritjes së qëllimeve, të përshtatura sipas situatës dhe kapaciteteve të vendit.

Shtetet duhet t'i shfrytëzojnë në maksimum resurset e disponueshme për realizimin e plotë të të drejtës për ujë dhe sanitacion. Njëkohësisht, si në zbatimin e të drejtave të njeriut dhe zbatimin e Protokolit, bashkësia ndërkombëtare e njeh obligimin ligjor për ndihmë dhe bashkëpunim. Edhe pse resurse të dukshme financiare nga ana e bashkësisë ndërkombëtare i janë përkushtuar përmirësimit të qasjes në ujë dhe sanitacion, edhe më tutje ekziston nevoja që këto contribute të rriten.

KORNIZAT E UDHËHEQJES ADMINISTRATIVE

Realizimi i të drejtës për ujë dhe sanitacion kërkon angazhim politik dhe vizion afatgjatë. Kornizat aktuale nacionale dhe lokale të udhëheqjes me ujin ndonjëherë nuk kanë sukses të sigurojnë qasje të barabartë, për shkak të arsyeve në vijim: (a) kornizat më të gjëra të udhëheqjes mund ta kufizojnë ose t'i minimizojnë përpjekjet në sektorin për ujë; (b) udhëheqja e dobët me ujë rezulton me punë të keqe të sektorit; dhe (c) kornizat e tashme të udhëheqjes me ujin shpesh janë „të verbëra në barabarësi“.

Mirëpo, udhëheqja e mirë dhe menaxhimi me ujërat mund të kalojë rrugë të gjatë deri te arritja e qëllimit për qasje të barabartë. Shembujt përfshijnë qasje transparente deri te informatat, duke përfshirë edhe pjesëmarrjen e palëve të interesuara në procesin e vendimit, stimulime për operatorët që të përmirësojnë efikasitetin dhe të ulin harxhimet si dhe mekanizmat për përgjegjësi dhe kompenzim të dëmeve të jenë në dispozicion të të gjith njerëzve

Kjo me siguri nuk do të jetë e mjaftueshme. Aplikimi i „lente për qasje të barabartë“ do ta përshpejtojë përparimin. Kjo kërkon plan aksionar të orientuar drejt rezultateve, ngritjen e analizave të situatës së vendit dhe indikatorë kontekstual – specifik të specifikitetit.

Të gjitha palët e interesuara për ujë dhe sanitacion duhet të angazhohen dhe rolet dhe përgjegjësitë të identifikohen dhe të ndahen. Shfrytëzuesit e ujit patjetër duhet të marrin pjesë aktive, e jo vetëm si shfrytëzues. Transparencë, qasje në informata, edukim dhe mekanizma të pjesëmarrjes duhet të institucionalizohen që të sigurohen rezultate të barabarta dhe të qëndrueshme. Pjesëmarrja e pjesëtarëve të grupeve të rrezikuara dhe të marginalizuara, paraqet sfida të vërtetë për të gjitha vendet dhe duhet tu kushtohet vëmendje e posaçme. Operatorët me ujë duhet të jenë më shumë përgjegjës për sigurimin e qasjes së barabartë, e qeveria dhe organizatat shoqërore qytetare duhet të luajnë rol më të madh.

ZVOGËLIMI I DALLIMEVE GJEOGRAFIKE

Edhe në kornizat e një vendi, furnizimi me ujë në zona të ndryshme gjeografike mund të jetë tepër e ndryshme. Sipas Programit të përbashkët monitorues të Fondit të fëmijëve pranë Kombeve të bashkuara (UNICEF) dhe Organizatës botërore të shëndetësisë (OBSH), në vitin 2011, qasja në zgjidhje më të mira për ujë dhe sanitacion në zonat rurale në regjionin Pan – european është më e ulët se në mjediset urbane. Për shembull, në Kaukaz dhe Azinë Qendrore, 96% e popullatës e cila jeton në mjediset urbane ka qasje në burime të përmirësuara të ujit në krahasim me 79% në zonat rurale. Përkrah kësaj, në regjionin e OBSH/Europë, 96% nga anvisëritë urbane kanë qasje në rrjetin e ujësllësit gjer në shtëpi përkundër 72% të amvisërive rurale. Kjo mund të jetë rezultat jo vetëm i strukturave themelore të shpenzimeve, por njëkohësisht, edhe i ndikimeve dhe vendimeve politike.

Zvogëlimi i hendekut në qasje kërkon përpjekje politike, financiare dhe teknike. Bashkëpunimi ndërkombëtar mund të luajë rol të rëndësishëm në eliminimin e këtyre mungesave, duke e fokusuar përkrahjen në zonat të cilat secili shtet i ka identifikuar

si të ngelura pas. Më me rëndësi, dallimet gjeografike në qasje nuk janë vetëm çështje të politikës për ujë, por edhe të politikës regjionale.

Politika publike ka rol fundamental në uljen e disparitetit të çmimeve mes zonave gjeografike, përmes: (a) tagretimit të programeve investuese dhe subvencioneve për zonat me çmime më të larta të shërbimeve, (b), mundësimin të subvencionimit të kryqëzuar nga zona me të ardhura më të larta dhe çmime më të ulëta kah zonat me të ardhura të ulëta dhe çmime më të larta dhe (c) promovimit të efikasitetit dhe çmimeve përmes reformës në organizimin sektorial dhe përdorimit të mjeteve të informimit si ç'janë vlerat referente tarifore dhe ato standarde.

SIGURIMI I QASJES PËR GRUPET E RREZIKUARA DHE TË MARGJINALIZUARA

Principet e të drejtave të njeriut e theksojnë nevojën për dizajnim aktiv të politikave për ujë dhe sanitacion, të cilat prioritet i japin dhe adresohen për nevojat e grupeve të rrezikuara dhe të marginalizuara. Uji dhe sanitacioni i këtyre grupeve është pyetje e shpeshtë e përjashtimit social, e jo vetëm çështje e ujit.

Çdonjëra prej këtyre grupeve ka nevoja të veta dhe përballet me lloj-lloj barriera për të arritur deri qasja e barabartë. Këto grupe dhe politikave dhe zbatuesit duhet të gjejnë kohë dhe resurse që t'i identifikojnë këto grupe, të analizohet a janë ato të kësaj, dhe të sigurohet se nevojat e tyre janë marrë parasysh. Në shumë raste, zgjidhjet adekuate kërkojnë përgjigje të integruar, me kombinimin e politikave dhe sigurimin e bashkëpunimit të institucioneve publike. Zgjidhjet, gjithashtu, kërkojnë resurse financiare të targetuara, por ato shumë rrallë janë të mëdha në krahasim me buxhetin e shtetit për ujë dhe sanitacion. Zgjidhjet në pjesën më të madhe kërkojnë rritje të ndërgjegjes dhe fokus specifik në mesin e kreatorëve të politikave dhe personelit teknik.

RUAJTJA E UJIT DHE SANITACIONIT TË PËRBALLUESHËM PËR TË GJITHË

Në shtetet e Europës Perëndimore, rritja e shpenzimeve për ujë dhe sanitacion (i përket para së gjithash kërkesave më të mëdha për trajtim të ujrave të ndotur) ka qenë dhe do të vazhdojë të reflektohet në faturat e ujit dhe sanitacionit. Në vendet e Europës Lindore, ku çmimet e ujit kanë qenë tradicionalisht të ulëta, fatura e ujit, me siguri, do të rritet. Qasja është brengë e shpeshtë dhe në rritje të vazhdueshme në regjionin pan – Europian, dhe kërkohet adoptim i strategjisë afatgjate në çdo vend. Përndryshe, problem i madh shëndetësor do të mund të paraqitet, duke u nisur nga konfrontimi i njerëzve për çmimin e lartë të ujit ata mund të orientohen kah alternativat më pak të shtrenjta, por më pak të sigurta, si ç'janë pusët private me ujë nëntokësor me kualitet të dyshimtë të ujit.

Brengat për qasjen nuk janë të lidhura vetëm me nivelet e tarifave, por në të vërtetë udhëhiqen nga pesë grupe të variablave në një vend apo zonë të caktuar:

- niveli i të ardhurave dhe shpërndarja e tyre;
- shpenzimet për sigurim në qasje në vend ose zone të caktuar;
- politika të subvencioneve;
- politika të themeluara tarifore;
- sjellja individuale e shfrytëzuesve në aspekt të shpenzimit të ujit.

Përputhshmëria me indikatorët nacional të qasjes nuk është e mjaftueshme për të siguruar se grupet e njerëzve me të ardhura të ulëta në çdo vend kanë qasje të pranueshme; duhet të zhvillohen politika specifike. Disponueshmëria e ujit është diçka më shumë se vetëm çështje e ujit, ajo është çështje e mbrojtjes sociale e cila kërkon përfshirje të aspekteve të ujit dhe sanitacionit në diskutimet e politikës sociale.

Ekzistojnë shumë opsione politike të cilat mirren me problemet e qasjes, edhe në tarifën por edhe jashtë tyre. Kriteret e zgjedhjes duhet të përmbajnë efektivitetin në përfshirjen e grupeve të synuara dhe kërkesat e tyre në aspekt të kapacitetit administrativ dhe të shpenzimeve. Duke u mbështetur vetëm në dizajnin tarifor nuk është e mjaftueshme të sigurohet përballueshmëria: është i nevojshëm adaptimi i tarifave sociale dhe masave të ndihmës sociale, në pritje të ekzistimit të „infrastrukturës socio-politike“. Opsionet të cilat kanë të bëjnë me brengat për përballueshmëri do të kërkojnë finansim nga shfrytëzues tjerë të ujit ose nga tatim paguesit. Sistemet e finansuara nga shfrytëzuesit janë nën shtypje të madhe dhe në disa raste mund t'i arrijnë pritjet e tyre. Edhe çështjet e të drejtuarit me ujin në aspekt të opsioneve politike (për shembull: fragmentimi i sigurimit të shërbimeve në shumë zona) e kufizon fushën e subvencioneve të kryqëzuara në mesin e shfrytëzuesve.

Kapitulli 2

SI TË SHFRYTËZOHET KARTELA E VLERËSIMIT

SI TË ORGANIZOHET USHTRIMII PËR VETËVLERËSIM DHE PËR TRANSMETIM TË REZULTATEVE

Kjo pjesë ofron udhëzime strategjike, të bazuara në përvojën nga tre pilot ushtrimet (shihni kapitullin 3). Në realizimin e ushtrimeve për vetëvlerësim, vendet duhet t'i kenë parasysh qëllimet e tyre, pengesat dhe mundësitë. Udhëzimet nuk duhet të shihen si korniza strikte.

- 1. Qartëso qëllimet.** Ushtrimi për vetëvlerësim mund të ketë më shumë qëllime. Më shpesh, qëllimi primar do të jetë informimi dhe ndikimi në proceset politike ekzistuese ose që planifikohen në të ardhmen. Këto procese politike do të ndikojnë në kohën e ushtrimit për vetëvlerësim si dhe në rezultatet. Gjithashtu, duhet të identifikohen qëllime plotësuese, të cilat do ta formulojnë hartimin e ushtrimeve.

Shembujt e qëllimeve sekondare përfshijnë

- arritjen e të kuptuarit më mirë të situatës dhe sfidave;
- identifikimin e mangësive në informim dhe në politikat;
- ngritjen e ndërgjegjes në mesin e palëve të interesuara;
- identifikimin e palëve relevante të interesuara dhe krijimin e lidhjeve me ata;
- identifikimin e mundësive për koordinim më të mirë ndërmjet masave plotësuese politike qeveritare me mandat të përcaktuar.

- 2. Zgjidhni një udhëheqës të projektit.** Për shkak se vlerësimi i qasjes së barabartë në ujë dhe sanitacion prek shumë çështje, duhet të përfshihen shumë palë. Për shembull: ministri të ndryshme (e finansave, shëndetësisë, arsimit, ambientit jetësor, e punëve të brendshme, e drejtësisë dhe e politikës sociale), agjenci regullatore, autoritete lokale, dhënës dhe regullatorë të shërbimeve që kanë të bëjnë me ujin dhe sanitacionin, shoqata të qytetarëve të cilat punojnë me grupe të ndryshme të rrezikuara dhe organizata të shpenzuesve. Edhe pse nuk ekziston "udhëheqës i lindur" për ta udhëhequr implementimin e ushtrimit për vetëvlerësim dhe mandat i caktuar për projektin, do të nevojitet një udhëheqës. Preferohet, organizatë udhëheqëse për vetëvlerësim të jetë një agjenci qeveritare me mandat qartë të përcaktuar

3. Planifikoni kohën e nevojshme. Pilot ushtrimet janë zhvilluar për rreth gjashtë muaj, por një interval kohor më real do të ishte një vit. Ushtrimi duhet të përfshijë: zgjedhjen e një udhëheqësi të projektit dhe formimin e një "ekipi themelor" (muaji I), organizimin e një punëtorie fillestare (muajin e II), grumbullimin e të dhënave dhe plotësimin e kartelës së vlerësimit, kompletimin e raportit me konstatime paraprake (muaji VII), organizimin e një punëtorie për diskutimin e rezultateve (muaji VIII), dhe organizimin e një manifestimi politik ku do të prezantohen rezultatet nga ushtrimi për vetëvlerësim dhe të debatohet për shqyrtimin e arritjeve në procesin e politikave. (muaji XI)

Prandaj është e nevojshme të identifikohet koha e saktë për të cilën do të sigurohen të dhëna për procesin politik në të cilin ka për qëllim të ndikojë vetëvlerësimi. Koha është me rëndësi, meqë nëse procesi zgjat më shumë, ekziston rreziku i shkëputjes, largimit të palëve të interesuara.

4. Identifikoni partnerët e vërtetë dhe vendosini së bashku të balansuar në „ekipin themelor“. Edhe nëse organizata udhëheqëse është shumë kompetente, është e mundur ajo të mos ketë diversitet të gjërë në ekspertizën e nevojshme për kompletimin e vetëvlerësimit. Zgjedhja e anëtarëve "të ekipit themelor" në atë mënyrë bëhet hap kritik dhe ekziston mundësia për marrje kohe. Një ekip i balansuar themelor mund të arrihet në partneritet me organizata tjera të cilat kanë ekspertizë komplementare dhe kontakte (për shembull në fushën e çështjeve sociale) ose me kontraktimin e ekspertëve për përgatitjen e kapitujve të posaçëm për ushtrimin e vetëvlerësimit. Në çdo rast, është e këshillueshme për anëtarët e ekipit themelor që të zhvillojnë termat e referencës, duke përfshirë përgjegjësitë për të bërë analiza dhe rekomandime.

5. Siguroni përfshirje më të gjërë dhe të vazhdueshme të më shumë palëve të interesuara Tabela 1 jep shembuj të palëve të interesuara që duhet të përfshihen në ushtrimin për vetëvlerësim. Grupi i parë i palëve të interesuara është e përfaqësuar nga ministri të ndryshme të qeverisë dhe agjencione të cilat kanë ndikim në ecuritë për qasje të barabartë. Ata mund të shfrytëzojnë normalisht kanale formale për të plotësuar pjesët relevante në kartelën e vlerësimit; dhe kartela e vlerësimit është ashtu e dizajnuar që e mundëson këtë.

Një grup i ndryshëm i palëve të interesuara është e përfaqësuar nga organizatat e shoqërisë civile. Shpesh here nuk ekziston mekanizëm paraprak për mbledhjen e të dhënave nga organizata të cilat punojnë në çështjet sociale që kanë të dhëna të rëndësishme për të siguruar, por nuk mund të shohin dobinë e marrjes pjesë në ushtrimet e vetë vlerësimit. Kjo e bën të këshillueshme për të zhvilluar një qasje të strukturuar në angazhimin e tyre. Një opsion është të ketë si pjesë e "ekipit themelor" një agjencion ose organizatë e cila ka kontakte të mira mes shoqatave të qytetarëve, e cila mund ta marrë përsipër rolin udhëheqës në mbledhjen e kontributit të tyre.

Dhënësit e shërbimeve për ujë dhe sanitacion gjithashtu duhet të jenë të përfshirë në procesin dhe mund të kërkojnë konferencë dedikuar asaj se pse çështjet e qasjes së barabartë duhet të jenë relevante për ta.

TABELA 1. Shembuj të palëve të interesuara të cilat duhet të kyçen në ushtrimin për vetëvlerësim

MINISTRITË DHE AUTORITETE TJERA PUBLIKE	Ministria e shëndetësisë, Ministria për mjedis jetësor dhe planifikim hapësinor, Ministria për politika sociale, Ministria për finansa, Ministria e ekonomisë, Ministria për punë të brendshme, Ministria për drejtësi, Ministria për arsim dhe shkencë, Ministria për vetëqeverisje lokale
SHOQATA QYTETARE	Shoqata të shpenzuesve, Shoqata të qytetarëve të cilat punojnë me grupe të rrezikuara dhe të marginalizuara (p.sh.grupe religjioze), fondacione, sindikata, akademikë dhe ekspertë të pavarur.
DHËNËS TË SHËRBIMEVE	Ndërmarrje të shërbimeve publike, Agjencioni për ushqim dhe veterinar, inspektoriati shtetëror sanitar dhe shëndetësor etj

6. Planifikoni me kujdes punëtorinë. Që të sigurohet përfshirja e hershme e palëve të ndryshme të interesuara, organizoni "punëtori fillestare" gjysmëditore duke e shpjeguar shënimin, qëllimet, procesin dhe rezultatet që priten nga ushtrimi për vetëvlerësim. Kjo punëtori mund të jetë e vlefshme në identifikimin e palëve shtesë të interesuara të cilët do të duhej të përfshihen në ushtrimin. Për shkak të arsyeve praktike, punëtorja gjysmëditore do të mund të pasohet menjëherë me një mbledhje pune gjysmëditore të ekipit themelor për vetë- vlerësim.

Është me rëndësi që pastaj të mbahet "punëtori për rezultatet" që të prezantohen rezultatet e përkohshme, të mblidhen informata plotësuese, të identifikohen opsionet për reforma dhe të diskutohen rekomandimet e mundshme. Një punëtori e tillë mund të mbahet gjatë dy ditëve (një ditë me një sesion paralel pune dedikuar pjesëve të ndryshme të kartelës së vlerësimit) që të sigurohet kohë e mjaftueshme për diskutime dhe të mundësohet që palët e interesuara të ndërhyjnë dobishëm. Mund të prezantohen tema të ndryshme nga ekspertët të cilët e kanë udhëhequr përpilimin e kapitujve ose pjesëve të ndryshme të dokumentit i cili diskutohet. Është me rëndësi që punëtorja të perceptohet si ngjarje teknike ku palët e interesuara mund të ndjehen të sigurtë kur i shprehin mendimet dhe shqetësimet e tyre.

7. Adaptoni përdorimin e kartelës së vlerësimit qëllimeve dhe nevojave të procesit. Kartela e vlerësimit është e dizajnuar për të siguruar një analizë gjithpërfshirëse. Disa nga pjesët e saj mundet të mos jenë relevante (p.sh. dallimet gjeografike kur territori i cili analizohet është një, dhe në masë të madhe mjedis homogjen urban), ose vendi ka identifikuar prioritetet të qarta në mesin e sfidave të shumta për qasje të barabartë në ujë dhe sanitacion. Në ato raste përdorimi i kartelës së vlerësimit mund të jetë kontraproduktiv, sepse do të kërkojë mbledhjen e informatave dhe diskutim për gjërat të cilat do ta tërheqin vëmendjen nga gjërat me interes primar.

Në rastet tjera, mund të jetë e përshtatshme të shtohen fusha të reja në kartelën e vlerësimit - p.sh. nëse gjendja e grupit të rrezikuar dhe të marginalizuar nuk është përshkruar mirë në cilën do fushë të përfshirë në pjesën 3 të kartelës së vlerësimit.

Më tutje, varësisht nga natyra e procesit, shpërndarja dhe prezantimi i rezultateve mund të sjellë deri te diskutime më tepër të dyshimta se sa ato të vlefshme. "Ekipi themelor" atëherë mund të mendojë t'i ruaj rezultatet për nevoja interne dhe t'i plotësojë diskutimet e palëve të interesuara me informatat e mbledhura. Si do që të jetë, në pjesën më të madhe të rasteve vetëvlerësimi i plotë i rezultateve do të jetë opsion më i përshtatshëm, sidomos për vetëvlerësimin fillestar.

8. Shfrytëzoni rezultatet nga kartela e vlerësimit për evaluim strategjik dhe dhënien e prioriteteve. Kartela e vlerësimit është mjet i dobishëm për zhvillimin e analizës gjithpërfshirëse të masave ekzistuese të politikës që të adresohen jo barazitë në qasjen në ujë dhe sanitacion. Ajo do të thotë se është sidomos e fuqishme si ndihmë në vënien e prioriteteve, në kushte të plotësimit të hendekut në informata dhe politika. Meqë është e nevojshme kohë e mjaftueshme që të përgjigjet, nuk preferohet si mjet vjetor për vëzhgim.

Kartela e vlerësimit nuk është e dizajnuar për të evaluar masat individuale të politikës, por evaluimi i masave ekzistuese të politikës do të ishte më se i nevojshëm që të përkrah vlerësimin me kartelën e vlerësimit. Një nga përfitimet nga përdorimi i kartelës së vlerësimit do të jetë identifikimi i masave të politikës dhe raportet për evaluimin, si dhe mangësitë gjatë evaluimit të masave të politikës. Rezultatet nga ushtrimi për vetëvlerësim mund të shfrytëzohen për krijimin e qëllimeve dhe datave për arritjen e qëllimeve në kuadër të protokollit për ujë dhe shëndet, si dhe për identifikim të asaj se cilat masa individuale do të duhej të prioritetizohen për tu vëzhguar dhe për ta evaluar përparimin.

Preferohet cikli i vetëvlerësimit ta përcjell atë të procesit politik i cili mundohet të ndikojë - p.sh. përgatitja e planit strategjik për sektorin e ujit dhe sanitacionit. Rezultatet nga vetëvlerësimi gjithashtu mund të ndikojnë në planet tjera strategjike, si ç'janë plani nacional për shëndet dhe mjedis jetësor, strategjia për përfshirje sociale, plani regional për zhvillim, ose plane nacionale për shkolla ose burje.

9. Prezantoni rezultatet në mënyrë atraktive. Kartela e vlerësimit është mjet themelor për mbledhjen, organizimin dhe evaluimin e informatave ekzistuese. Ajo përfshin "rezime" për lehtësimin e komunikimit të rezultateve. Rezimeja është e dobishme për identifikimin e agregimit në nivele të larta, fushat e aksioneve të cilat vonohen. Megjithatë, kartela e vlerësimit nuk është mjet i mirë komunikativ për ta përfshirë publikun jo të specializuar.

Prandaj preferohet të përgatitet analize e situatës prej 10 faqesh e cila do t'i përmbledhë rezultatet kryesore nga kartela e vlerësimit, të sigurojë shembuj për përparimet, të identifikojë fusha prioritare për aksion të shpejtë dhe të propozojë rekomandime specifike.

Një rezime tjetër edhe më e shkurtër për politikën, prej më pak se katër faqesh do të ishte komunikim i dobishëm në arritjen e rezultateve të autoriteteve zyrtare dhe për komunikimin e rezultateve në publik përmes medimeve publike. Do të nevojitet të sigurohet buxhet i posaçëm për zhvillim dhe përgatitje të këtyre prodhimeve për komunikim.

10. Shfrytëzoni rezultatet për vëzhgimin e përparimit, jo për krahasim me të tjerët. Mjeti është krijuar që t'i ndihmojë vendit (ose regjionit) t'a vëzhgojë përparimin e vet drejt qasjes së barabartë. Mjeti nuk është dizajnuar që të bëjë krahasim mes vendeve (ose regjionit), sepse regjioni pan – European përfshin vende (ose regjione) me nivele të ndryshme të zhvillimit socio – ekonomik dhe organizim të sektorit për ujë dhe sanitacion.

Analistët të cilët duan të bëjnë krahasime, inkurajohen t'i shfrytëzojnë të dhënat në kontekstin e ofruar nga profile të vendit ose regjionit me qëllim që t'i identifikojnë vendet/regjionet e përshtatshme për krahasim. Realizimit të këtyre krahasimeve, duhet t'i kushtohet vëmendje e veçantë, sepse definicionet e statistikës mund të dallohen dukshëm dhe rezultatet do të mund të ishin shumë subjektive.

UDHËZIME PRAKTIKE – SHËNIME PËR PLOTËSIMIN E KARTELËS SË VLERËSIMIT

Informata kryesore. Informatat kryesore në lidhje me çështjen e qasjes së barabartë mund të gjenden në publikimin e UNECE - OBSH/Europa «Askush nuk është lënë pas». Hyrja në secilën pjesë të kartelës së vlerësimit tregon për kapitullin gjegjës në publikimin « Askush nuk është lënë pas », e cila i dedikohet çdo fushe të veprimit.

Fjalor. Një fjalor i shkurtër i definon konceptet kryesore të cilat përdoren në kartelën e vlerësimit. Vlen të theksohen dy çështje:

Në këtë dokument, shprehja «qasja në ujë dhe sanitacion» përbëhet nga pesë dimensione të cilat e definojnë të drejtën e njeriut për ujë dhe sanitacion: disponueshmërinë, qasjen, cilësi / sigurinë dhe përballueshmërinë. Disponueshmëria është përfshirë në mënyrë speciale në fushën 4 të kartelës së vlerësimit.

Ky dokument i përket shprehjes «qasje e barabartë në ujë dhe sanitacion», që është tekst nga Protokoli për ujë dhe shëndet. Disa ekspertë e favorizojnë shprehjen «barabarësi dhe jodiskriminim». Edhe pse ekzistojnë disa dallime në konotacion, këto dy shprehje mund të konsiderohen si ekuivalente në aspekt praktik.

Struktura e mjetit. Mjeti përfshin profil të shkurtë të vendit (që fokusohet në të dhënat kuantitative që të ndihmojë rezultatet të vihen në kontekst), si dhe katër pjesë të cilat i dedikohen temave të gjëra. Katër pjesët tematike më tutje janë të ndara në fusha të aksionit, të cilat fokusohen në masat që merren për përmirësimin e qasjes së barabartë.

Informata kuantitative. Nëse është e mundshme, burim i informatave kuantitative duhet të jetë statistika zyrtare. Kur sigurohen informata në lidhje me resurset financiare, shënoni valutën..

Metodologjia e vlerësimit me poena.

- Përparimi në çdo fushë të veprimit, matet me pyetjet kuantitative. Numri i pyetjeve ndryshon mes 2 dhe 6.
- Çdo pyetje kërkon një përgjigje. (Ekzistojnë katër përgjigje të mundshme. Jo / Deri në shkallë të caktuar / Në masë të madhe / Po). Tabela më poshtë jep drejtime për atë se si duhet të interpretohet secila përgjigje e mundshme. Të anketuarit janë të inkurajuar t'i ndajnë përgjigjet në katër rezultate të mundshme që t'i iket grumbullimit të të gjitha përgjigjeve në kategorinë «deri në shkallë të caktuar» dhe në «në masë të madhe».
- Çdo përgjigje patjetër duhet të jetë e arsyetuar. Që të arrihet kjo, të anketuarit mund të përdorin informata kuantitative ose kualitative nga dokumente juridike, dokumente këshillë dhënëse, raporte analitike, anketa ose burime të ngjajshme. Të anketuarit inkurajohen të shfrytëzojnë aq hapësirë sa u nevojitet.
- Besueshmëria e secilës përgjigje duhet të vetëvlerësohet (shih më poshtë).
- Një rezultat i rezimuar duhet të kalkulohet për secilën fushë të veprimit. Ky rezultat duhet të kalkulohet duke marrë parasysh poenat për secilën pyetje, si dhe numrin e pyetjeve në kuadër të secilës fushë të veprimit. Vetëm përgjigjet me shkallë të mesme dhe të lartë të sigurisë duhet të merren parasysh gjatë kalkulimit të rezultatit të përgjithshëm.
- Rezultati përfundimtar duhet të riprodhohet në bilancin përmbledhës.

NOTIM	INTERPRETIM
JO	Nuk ka ose ka shumë pak dëshmi mbështetëse një përgjigje pozitive që është në dispozicion, qoftë në nivel kombëtar apo lokal. .
DERI NË MASË TË KAKTUAR	Ka disa informata të kufizuara në nivel lokal për mbështetje të përgjigjes pozitive. Ekzistojnë disa informata të kufizuara në nivel nacional me mbështetje të pjesërishtme të përgjigjes pozitive.
NË MASË TË MADHE	Ekzistojnë informata të shumta në nivel lokal, dhe disa në nivel nacional për mbështetje të përgjigjes pozitive.
PO	Ka dëshmi të mjaftueshme të disponueshme në nivel nacional, të cilat plotësisht e mbështesin përgjigjen pozitive.

SQARIM: Termi «informata» dhe «dëshmi» në këtë tabelë duhet të interpretohet si informatë relevante kualitative ose kuantitative për mbështetjen e përgjigjes në pyetjen.

Metodologjia për vlerësimin e sigurisë. Të anketuarit duhet vetëm të vlerësojnë sa është e sigurtë çdonjëra nga përgjigjet në krahasim me procesin e mbledhjes dhe transmetimit të të dhënave, e jo vetë të dhënat.

- Tri nivele të sigurisë: i lartë (shumë i sigurtë), i mesëm (i sigurtë), i ulët (jo i sigurtë).
- Kriteret për përcaktimin e shkallës së sigurisë: procedura, vëzhgimi dhe vlerësimi.
- Në tabelën më poshtë janë dhënë orientime për atë se si të ndahet niveli i sigurisë, sipas këtyre kriterëve:
 - I lartë – nëse të gjitha përgjigjet në fushën e aksionit janë klasifikuar si të larta;
 - I mesëm – nëse nuk ka përgjigje të klasifikuar si i ulët, ndërsa së paku një përgjigje klasifikohet si i mesëm;
 - I ulët – Nëse vetm një përgjigje është klasifikuar si i ulët.
- Nivelii i përgjithshëm i sigurisë për secilën fushë të veprimit duhet të riprodhohet në dokumentin përmbledhës.

I LARTË: SHUMË I SIGURTË	I MESËM: I SIGURTË	I ULËT: JO I SIGURTË
<p>Ekziston set i dokumenteve koherente dhe lehtë të disponueshëm të cilët i identifikojnë përgjegjësitë për grumbullimin e të dhënave, trajtim dhe kontrollë të kualitetit.</p> <p>Të dhënat mund të vëzhgohen nga burim formal i cili është i disponueshëm për cilin do person të interesuar.</p> <p>Të dhënat janë zyrtarisht valide.</p>	<p>Përgjegjësitë për mbledhjen e të dhënave, trajtim dhe kontrollë të kualitetit janë të identifikuar.</p> <p>Të dhënat mund të përcillen deri te burimi.</p> <p>Të dhënat janë valide.</p>	<p>Përgjegjësitë për mbledhjen e të dhënave, trajtimin dhe kontrollin e kualitetit nuk janë identifikuar.</p> <p>Jo të gjitha të dhënat mund të përcillen deri te burimi.</p> <p>Jo të gjitha të dhënat janë valide.</p>

SQARIM: Termi «të dhëna» në këtë tabelë duhet të interpretohet si edhe secila informatë kualitative dhe kuantitative si mbështetje në përgjigjen e pyetjes

Pyetje jo relevante. Jo të gjitha pyetjet në kuadër të secilës fushë të veprimit janë njëloj të rëndësishme për të gjitha vendet ose zonat në regjionin pan – European. Nëse ata që janë përgjegjës për plotësimin e një pjese të kartelës së vlerësimit mendojnë se një pyetje e caktuar nuk është relevante, ata inkurajohen të arsyetojnë pse ajo është ashtu.

Dokumentet përmbledhës. Rezimeja e rezultateve për 20 fusha të veprimit është paraqitur në pasqyrën e gjendjes në fund të dokumentit. Dokumenti përmbledhës mund të ndihmojë në identifikimin e fushave të veprimit në të cilat vendi (ose regjioni) ngec, si dhe fusha në të cilat informatat e disponueshme janë posaçërisht jo të sigurta.

FJALOR I TERMEVE KRYESORE

Qasje në ujë të sigurt dhe sanitacion. Në këtë dokument, qasja në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion i dedikohet qasjes efektive deri në këto shërbime, pa marrë parasysh a është siguruar qasja përmes rrjeteve publike të ujësjellësit, ose përmes zgjidhjeve private.

Si çështje përdorur në këtë dokument, koncepti përfshin katër nga pesë dimensionet të cilat kërkohen në përputhshmëri me të drejtën e njeriut për ujë dhe sanitacion:

- *Disponueshmërinë*
- *Qasjen*
- *Pranueshmërinë*
- *cilësinë / sigurinë.*

Kjo nuk e përfshin përbalueshmërinë, sepse ai dimension është adresuar në veçanti në pjesën 4 të kartelës së vlerësimit. Keni parasysh se kjo nuk korrespondon me definicionin për burime të përmirësuara të ujit dhe objekte sanitare të përmirësuara të cilat përdoren nga ana e OBSH / UNICEF Programi i përbashkët për monitorim në mënyrë që të përcillet përparimi drejt qëllimeve mijëvjeçare të zhvillimit.

Uji për pije është uji i cili përdoret ose ka për qëllim të bëhet i disponueshëm për përdorim nga ana e njeriut për pije, përgatitjen dhe gatimin e ushqimit, për higjienë personale ose qëllime të ngjajshme.

Uji i sigurt për pije është uji me karakteristika mikrobiologjike, fizike dhe kimike të cilat i plotësojnë udhëzimet e OBSH – së ose standardet nacionale për kualitet të ujit të pijshëm.

Përgjegjësi. Në kontekst të të drejtave të njeriut, përgjegjësia përfshin mekanizma monitorues dhe bar ligjor. Dhënësit e shërbimeve dhe personat zyrtarë publik duhet patjetër të jenë të përgjegjshëm ndaj shfrytëzuesne.

Promovimi i përgjegjshmërisë inkuadron zhvillimin e trupave efikas dhe proceseve për vëzhgim, krijimin e indikatorëve të qartë për vlerësimin e procesit, fer disponueshmërinë dhe distribuimin e barabartë të resurseve të ujit dhe sanitacionit, në përputhshmëri me nevojat.

Gjithashtu, përfshin edhe krijimin e mekanizmave të sigurtë, të disponueshëm dhe efektiv ligjor dhe administrativ për ankesa, të cilët u mundësojnë njerëzve domosdoshmërisht të rishikohen ankesat e tyre.

Disponueshmëri. Objektet dhe shërbimet për sanitacion dhe ujë patjetër duhet të jenë me çmime të përbalueshme të cilat secili mund t'i përballojë. Obligimi i pagimit të shërbimeve, duke përfshirë ndërtimin, pastrimin, zbrazjen dhe mirëmbajtjen e objekteve, si dhe trajtimin dhe largimin e materieve fekale, nuk guxojnë të ndikojnë në kapacitetet njerëzore që të marrin shërbime dhe gjërat tjera themelore, duke përfshirë ushqimin, banimin, shëndetësinë dhe arsimin të garantuara me të drejta tjera njerëzore.

Në përputhje me këtë, disponueshmëria mund të vlerësohet duke marrë parasysh (a) mjetet finansiare të cilat duhet të jenë të rezervuara për plotësimin e qëllimeve dhe nevojave tjera themelore, dhe (b) mjetet të cilat janë në disponim për të paguar shërbimet me ujë dhe me sanitacionin.

Partnerë për zhvillim. Konteksti i zhvillimit të bashkëpunimit, ka të bëjë me partnerë të shumtë të cilët e përkrahin qeverinë në tranzicion ose vendin në zhvillim, që të dizajnohet dhe implementohet agjenda për zhvillim. Këta partnerë mund t'i inkuadrojnë agjencitë bilaterale për zhvillim dhe bashkëpunim (p.sh. Agjencinë suedeze për Zhvillim Ndërkombëtar), institucione ndërkombëtare të finansave (p.sh. Banka Botërore), institucione ndërkombëtare për bashkëpunim teknik (p.sh. UNECE) dhe organizata joqeveritare ndërkombëtare (p.sh. Partneritet global për ujë).

Qasje e barabartë në ujë të sigurt dhe sanitacion. Në kontekst të këtij dokumenti, kjo i përket asaj që qasja të jetë e njëjtë për të gjithë njerëzit, pa marrë parasysh se ku jetojnë, a i përkasin grupeve të rrezikuara apo atyre të marginalizuara dhe shpenzimet lidhur me këtë të jenë të pranueshme për të gjithë shfrytëzuesit.

Objekte të rregulluara për sanitacion. Objekt i rregulluar për sanitacion është definuar ai objekt në të cilin ka ndarje higjienike të ekskretëve të njerëzve nga kontakti me njeriun..

Burime të rregulluara të ujit për pije. Burim i rregulluar i ujit për pije definohet ai burim i cili për nga natyra e ndërtimit të tij ose pas intervenimit aktiv është i mbrojtur nga ndotja nga jashtë, sidomos nga ndotja me materie fekale.

BPV. Bruto prodhimi vendor është tregues për zhvillimin ekonomik i matur me vlerën e mallrave dhe shërbimeve të cilat i ofron. Në këtë dokument duhet të ceket se të dhënat e fituara për BPV- në janë shprehur në kushte nominale (viti aktual) ose në kushte reale (pas korigjimit të inflacionit).

Më e ulëta një e pesta, më e ulëta një e dhjeta. Shpërndarja e të ardhurave ose pasurisë në vend zakonisht analizohet duke e ndarë popullsinë në pesë ose dhjetë grupe, varësisht nga niveli i të ardhurave ose pasurisë

Kur numri i grupeve është pesë, secili grup paraqet „një të pestën“, kur numri i grupeve është dhjetë secili grup paraqet „një të dhjetën“. „Një e pesta më e ulët“, i përket grupit me të ardhura ose pasuri më të ulëta, kur shoqëria është ndarë në pesë grupe. „Një e dhjeta më e ulët“ i përket grupit me të ardhura ose pasuri më të ulëta, kur shoqëria është ndarë në dhjetë grupe.

Mos diskriminimi. Mosdiskriminimi është me rëndësi qendrore për të drejtat e njeriut. Diskriminim në baza të ndaluara, përfshirë rasën, ngjyrën, gjininë, moshën, gjuhën, religjionin, mendimin politik ose mendim tjetër, prejardhjen nacionale ose sociale, cilësitë, lindjen, pa aftësinë fizike ose mendore, gjendjen shëndetësore ose cilin do status tjetër qytetar, politik, social ose status tjetër, duhet të largohet, si në mënyrë ligjore ashtu edhe në praktikë.

Fusha peri - urbane. Fusha të cilat kufizohen me mjediset urbane, gjenden mes periferisë dhe fshatrave..

Vija e varfërisë. Vlerë që tregon për nivelin minimal të të ardhurave të personave fizik të cilët konsiderohen sit të përshtatshëm. Definicionet dhe vlerat e vijave zyrtare të varfërisë dallohen nga vendi në vend.

Të burgosur. Njerëzit të cilët janë në burgje, pa marrë parasysh a kanë marrë apo jo vendimin e prerë.

Realizim progresiv. Realizimi progresiv i të drejtës së njeriut në ujë dhe sanitacion kërkon shtetet t'i ndërmarrin hapat specifik dhe të qëllimtë deri në maksimum me resurset e disponueshme. Kërkohe që shtetet të lëvizin drejt qëllimit, për realizimin e plotë, në mënyrë sa më ekspeditivë dhe efektive, në kuadër të bashkëpunimit dhe ndihmës ndërkombëtare, aty ku është e nevojshme. Aspekte të caktuara të këtyre të drejtave janë obligime të menjëhershme, duke përfshirë edhe garantimin për kërkesat, pa diskriminim.

Sisteme progressive tarifore. Sistemet tarifore ku tarifa për metër kub ujë rritet me vëllimin e shpenzuar. Ajo është e artikulluar zakonisht përmes definimit të tri apo më shumë blloqeve të shpenzimit të ujit dhe aplikimit të tarifave të ndryshme në blloqe të ndryshme.

Resurse publike finansiare. Mjete finansiare të siguruar nga ana e qeverive (pa marrë parasysh a janë nacionale, regjionale apo lokale). Origjina e të ardhurave është më shpesh nga tatimi i përgjithshëm (p.sh., të ardhurat ose tatimi i vlerës së shtuar), por, gjithashtu, përfshin edhe burime tjera, si ç'janë sigurimi i shërbimeve nga ana e institucioneve qeveritare (p.sh. licencimi i harxhimeve) dhe hua marrja (p.sh. lëshimi i obligacioneve qeveritare).

Masa korigjuese. Aktiviteti që merret për t'u përmirësuar gjendja aty ku e drejta e njeriut për ujë dhe sanitacion nuk rrespektohet. Viktimat nga thyerja e të drejtave të njeriut kanë të drejtë për kompensim përkatës, duke përfshirë restituimin, kompenzimin, satisfacionin dhe / ose kufj të mos përsëritjes. Shtetet duhet të sigurojnë masa të disponueshme dhe të përballueshme, në kohë të duhur dhe masa efektive ligjore.

Bartës të të drejtave. Në kontekst të të drejtës njerëzore për ujë dhe sanitacion, kjo ka të bëjë me çdo njeri.

Sanitacioni. Mbledhja, transportimi, trajtimi dhe deponimi, ose përdorimi i sërishëm i ekskretëve të njeriut ose i ujërave të ndotura të amvisërive, pa marrë parasysh, nëpërmjet sistemeve kolektive ose instalimeve të cilat furnizojnë një amvisëri ose ndërmarrje.

Stetet duhet të sigurojnë pa diskriminim që secili të ketë qasje ekonomike dhe fizike në sanitacion, e cila është e sigurtë, higjienike, sociale dhe kulturore, e përballueshme, e cila siguron privatësi dhe dinjitet.

Varësisht nga kultura, përballueshmëria mundet shpesh të kërkojë privatësi, si dhe objekte të posaçme për femrat dhe meshkujt në vendet publike, si dhe për vajzat dhe djemtë në shkolla. Objektet do të duhet të adaptohen në praktika themelore higjienike në kultura të caktuara, si për pastrim anal ashtu edhe gjenital. Edhe toaletet e femrave duhet tu përshtaten nevojave menstruale.

Dhënës i shërbimeve. Institucion publik ose privat i cili operon me sisteme për furnizim me ujë ose / dhe me sanitacion.

Tarifat sociale. Tarifat të cilat përfshijnë lirim për individë të caktuar ose amvisëri lidhur me karakteristikat e tyre sociale (si ç'janë moshë, paaftësia e dëshmuar, ose numri i pjesëtarëve në familje).

Vlerat referente tarifore. Në disa vende, autoritetet qendrore të cilat e vëzhgojnë sektorin për ujë dhe sanitacion kanë botuar „vlera referente të tarifave“ që të sigurohet referenca për atë sa është niveli i pritur që duhet të arrijnë i tarifave për ujë dhe sanitacion. Ato sigurojnë informata të vlefshme për shfrytëzuesit, si dhe për dhënësit e shërbimeve të ujit dhe sanitacionit, pa e cenuar përgjegjësinë në caktimin e tarifave (gjë që zakonisht ngel në nivel lokal).

Grupe të rrezikuara dhe të marginalizuara. Ggrupe të përbëra nga individë të cilët me shumë vështirësi i realizojnë të drejtat e tyre për ujë dhe sanitacion, për shkak se jetojnë në kushte të rrezikuara, ose vuajnë nga diskriminimi ose stigma (ose kombinim i të dyjave). Grupe dhe individë të cilët janë identifikuar si potencialisht të rrezikuar ose të marginalizuar përfshijnë gra, fëmijë, banorët e (të larguar) meseve rurale dhe të varfëra urbane, si dhe persona tjerë të cilët jetojnë në varfëri, refugjatët dhe të migruarit e brendshëm, grupet e pakicave (si ç'janë romët), grupet vendase, komunitete nomade dhe udhëtare, persona të moshuar, persona që jetojnë me të meta, persona me HIV/SIDA ose nën ndikimin e gjendjeve tjera shëndetësore, njerëz që jetojnë në regjione ku uji është deficitar dhe punëtorët që punojnë në sanitacion.

Gjatë përcaktimit të grupeve dhe individëve të cilët nuk gëzojnë të drejtat, shtetet duhet ta vëzhgojnë popullatën bazuar në këtë dhe të hulumtojnë më tutje kur disa grupe të diskriminohen. Në kontekst të këtij dokumenti, grupet e rrezikuara dhe të marginalizuara i përfshijnë të pastrehët, nomadët, personat e hendikepuar, fëmijët e moshës shkollore, pacientët e hospitalizuar, njerëzit e vendosur në burgje dhe kampe të refugjatëve dhe njerëzit pa të drejtë sigurimi.

Edhe pse çështja e gjinive lidhur me qasjen në ujë dhe sanitacion duhet të merren parasysh që të sigurohet qasje e barabartë, ky dokument nuk i trajton gratë si grup i rrezikuar dhe i marginalizuar para së gjithash..

Kapitulli 3

PËRVOJA TË VENDEVE¹ NË PËRDORIMIN E KARTELËS SË POENAVE

FRANCA (ZONA MË E MADHE URBANE NË PARIS)

Gjatë dekadës së fundit, qyteti i Parisit i kushtoi rëndësi të veçantë çështjeve lidhur me qasjen e barabartë në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion. Shumë prej masave që ndërmerren në këtë periudhë reflektohen në publikimin „Askush nuk ka ngelur“. Franca e udhëheq punën në pjesën barabarësi në qasjen në ujë të pijshëm dhe sanitacion në përputhshmëri me Protokolin gjatë shumë viteve dhe propozoi pilotimin e kartelës së vlerësimit në nivel regjional në Francë. Iu qas qytetit të Parisit dhe mendohej se pilotimi i kartelës së vlerësimit mund t’u ndihmonte të vlerësohet në mënyrë kritike se ku janë dhe çka mund të bëhet, dhe vullnetarisht të bëhet njëra prej pilot ushtrimeve.

Qyteti i Parisit përfshin një popullatë prej 2,2 miliona njerëz dhe është qendër metropolitane e zonës që tejkalon 10 milion banorë (me bruto prodhim vendor mbi 48000 euro për banorë në vitin 2011). Për këtë shkak, në fillim të procesit, qyteti i Parisit mendonte se do të ishte më me rëndësi të merrte pilot ushtrimin në nivel regjional.

Prandaj, ata e kanë angazhuar Ale de Frans sektorin për ujë (SEDIF – që siguron ujë për 149 komuna dhe për më shumë se 4,3 milion njerëz përmes operatorit të tij Veolia Eau Ale de Frans), si edhe trajtim të ujërave të ndotura organi ndërsektorial për zonën më të madhe urbane të Parisit (SIAAP – e cila shërben 180 komuna) si ndihmës i operatorit urban të Parisit Eau de Paris. Si pasojë e kësaj, regjioni i studimit nuk i përgjigjet regjionit administrativ të Ale-de-France (Ishulli Franca); por kjo është në përputhshmëri me fushat e kombinuara të shërbimeve të tri institucioneve (Paris, SEDIF dhe SIAAP). Buxheti i kombinuar për ujë dhe sanitacion tejkalon 2,1 miliard euro. Në janar të vitit 2013, tre institucionet e përgatitën skicën e parë të kartelës së vlerësimit.

Ushtrimi për vetëvlerësim përfshin tri faza. E para, Parisi, SEDIF dhe SIAAP kërkonin informatë që t’i arsyetojnë rezultatet dhe e

¹: 1 Raporte detale nga vendet për pilot projektet e zones më të madhe urbane të Parisit (Franca), Portugalia dhe Ukraina , të përgatitura nga ekipet e vendeve, mund t’i gjeni në: http://www.unece.org/env/water/pwh_work/equitable_access.html.

Këto raporte përmbajnë profil të vendit , përshkrim të aksioneve të cilat janë ndërmarrë për të arritur qasjen e barabartë në ujë dhe sanitacion, vlerësimin e kartelës së poenave dhe procesin e shfrytëzimit të saj dhe rekomandime për masa që duhet të ndërmerren në të ardhmen.

plotësuan kartelën e vlerësimit, por nuk shënuan poena. E dyta, punëtorja e palëve të interesuara ishte organizuar më 18-19 shkurt të vitit 2013 që të flitet për dëshmitë dhe të shënojnë poenat. Në fund, verzioni i reviduar i kartelës së vlerësimit, duke inkorporuar informata këthyese nga punëtorja, bashkë me analizë të situatës dhe vlerësim kritik të procesit të vetë evaluimit është përgatitur në prill të vitit 2013.

Procesi i mbledhjes fillestare të të dhënave i ndihmoi të tre institucioneve të kuptojnë se ka disa zbrazëtira të dukshme, sidomos në raport me grupet e rrezikuara dhe të marginalizuara. Para studimit, problem kryesor nuk ishte qasja në shërbimet, por përballeshmëria dhe në atë mënyrë shumë prej masave ishin në drejtim të ikjes së ndërprerjes njerëzve që nuk mund të paguanin për shërbimet dhe të ulet çmimi i faturave të ujit për amvisëritë me të ardhura të ulëta. Fusha e studimit është shumë e urbanizuar dhe nuk tregon dallime të mëdha në qasjen në mes zonave gjeografike, edhe pse ekzistojnë dallime të dukshme në çmimet në mes komunave. Gjatë studimit, megjithatë u bë evidente se problem më i madh dhe i papërfillshëm qëndron në qasjen e grupeve të rrezikuara dhe të marginalizuara.

Punëtorja dy ditore i ndihmoi palët e interesuara t'i rishikojnë dhe të diskutojnë për njohuritë e tyre për masat ekzistuese dhe sfidat e ngelura. Kjo i përfshiu sfidat me të cilat përballen komunitetet e vendosura në kampet të cilat nuk kanë pasur qasje të rregullt në ujë dhe sanitacion, ose nga ana e punëtorëve të varfër që nuk mund të përballojnë vendbanim të përhershëm. Mendohej se punëtorja dha kohë të mjaftueshme për bisedime rreth çështjes në nivel adekuat të thellësisë, duke u dhënë kohë të gjitha palëve të interesuara t'i kumtojnë mendimet e tyre. Kjo është me rëndësi sepse qasja në ujë dhe sanitacion qëndron lartë në agjendën politike në Francë.

Kartela e vlerësimit dhe pilot ushtrimi ishin të vlerësuara pozitivisht nga ana e të gjitha palëve të interesuara. Rezultati është vetëvlerësimi i parë dhe rishikimi relativisht detaj i qasjes në ujë dhe sanitacion. Përmes vlerësimit, mund të identifikohen mangësitë, dhe mund të definohen aksionet prioritare për zgjidhjen e tyre. U vërtetua se ushtrimet për vetëvlerësim marrin shumë kohë, por se janë me kosto efektive. Nuk është e rekomanduar të shfrytëzohet mjete për vëzhgim të rregullt dhe raportim.

Duke marrë parasysh shumë faktorë, procesi duhet të jetë participues. Ekipi i studimit mendonte se është me rëndësi të ketë fazë të parë, ku ekipi kryesor e mbaron pyetësorin. Një faze plotësuese, e cila mund të futej është periudha për takime bilaterale me palët e interesuara, më shpejtë pasi vetë vlerësimi ishte lëshuar. Megjithatë, do të duhej punëtori e palëve të interesuara që t'i ndajnë mendimet dhe të diskutojnë për rezultatet.

Përfitimet Kontaktet mes grupit teknik (agjencione për ujësjellës dhe kanalizim dhe dhënësit e shërbimeve) dhe faktorët e ndryshëm të përfshirë në sferën sociale e pasuruan vlerësimin. Ndoshta edhe më me rëndësi, listat e konsoliduara të kontakteve do të janë përparësi e madhe në definimin dhe zbatimin e masave konkrete për realizimin e qasjes së barabartë. Rekomandohet që versioni përfundimtar i mjetit duhet të përmbajë aneks listë të ekspertëve dhe institucioneve të përfshira në vlerësim.

Hapa të ardhshëm. Një prej opsioneve është që rezultatet nga vetëvlerësimi të shfrytëzohen si input për formulimin e planeve të ardhshme të gjeneralizuara nacionale/regjionale për shëndet dhe mjedis jetësor.

PORTUGALIA

Gjatë dy decenieve të fundit, Portugalia e reformoi sektorin për ujë dhe kanalizim. Kjo përfshinte krijimin e regulatorit për ujë (organ regulator i shërbimeve për ujë dhe hedhurina - ERSAR), i cili ka fuqi të kufizuar, por ndikim gjithnjë e më të madh. Implementimi i të drejtës për ujë dhe sanitacion është brengë e ERSAR-it, dhe ai ishte kontribues kryesor që nga viti 2011 në punën për qasje të barabartë në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion, të kryer në kuadër të Protokollit.

Shumë prej masave të cilat i ndërmerr Portugalia reflektohen në publikimin *Askush nuk është lënë*. ERSAR mendon se pilotimi i kartelës së vlerësimit mund t'u ndihmojë të gjejnë mënyra më të mira që ta integrojnë të drejtën për ujë dhe sanitacion në kuadër të planit të ri strategjik të sektorit portugez për ujë dhe kanalizim, i cili duhej të formohet gjatë vitit 2013..

Portugalia është shtet me diç më tepër se 10 milion banorë dhe me të ardhura mesatare rreth 16 000 euro për banor në vit. Qasja në ujë dhe sanitacion llogaritet si universal sepse popullata ka qasje në zgjidhje private ose publike. Meqë uji dhe sanitacioni janë në kompetencë të komunës, agregimi i informatave në nivel nacional është sfidë, dhe kjo ka ndikim mbi formulimin e politikave nacionale.

Ushtrimi për vetëevaluimin ishte kryer në katër faza. E para, ERSAR kërkonte agjencione tjera relevante qeveritare për plotësimin e pjesëve objektive të kartelës së vlerësimit në janar të vitit 2013. E dyta, ERSAR vazhdoi t'i mbledhë këto informata dhe e mbaroi arsyetimin dhe dhënien e poenave. E treta, ERSAR organizon punëtori një ditore me 25 shkurt të vitit 2013 që të flitet për rezultatet. Në fund, ERSAR përpiloi versionin e reviduar të kartelës së vlerësimit, bashkë me analizën e situatës të

fituar nga rezultatet e kartelës së vlerësimit, dhe vlerësim kritik të procesit të vetëevaluimit dhe përgatiti „udhërrëfyes“ për veprimin e ardhshëm.

Përgjithësisht, ekipi portugez e miratoi mjetin dhe nevojën për proces inkluziv të vetë evaluimit. Ata mendonin se skica e kartelës së vlerësimit është komplet dhe detal për të gjitha aspektet lidhur me ujin dhe sanitacionin. Në të njëjtën kohë, ata thanë se niveli i detaleve bëri që të harxhohet shumë kohë për ta plotësuar. Mund të jetë e përshtatshme që të kryhet një ushtrim i tillë çdo here kur të përgatitet plan i ri strategjik për ujë dhe sanitacion, por jo edhe më shpesh se kjo.

Procesi i vetë evaluimit e theksoi nevojën që të përmirësohet mbledhja e të dhënave të qarta dhe të reviduara për qasje në shërbime për ujë dhe sanitacion të grupeve të rrezikuara dhe të marginalizuara. Gjithashtu, e theksoi nevojën të përmirësohet mbledhja e informatave në nivel nacional për investimet dhe finansimin për zbatimin e politikave për ujë dhe sanitacion.

Procesi i identifikimit arritjes deri te palët e interesuara u tregua si sfidë. ERSAR kishte kontakte të mira me fatkorët teknik (sidomos dhënësit e shërbimeve të ujit dhe sanitacionit), por është shumë më pak i njoftuar me ata që merren me çështjet sociale.

Punëtorja e palëve të interesuara, prania e agjencioneve qeveritare të angazhuara për punë sociale dhe mbrojtje sociale, u ndihmuan faktorëve të sektorit të mësojnë për masat sociale të cilat mund të ndërmerren. Megjithatë, shumë lojtarë jotradicional (sidomos ata joqeveritarë) të cilët ishin të ftuar, nuk morrën pjesë. Pas punëtorisë, ERSAR kaloi vështirësi plotësuese për të arritur te ata aksionarë.

Përfitime. Procesi i vetë evaluimit solli shumë përfitime për ERSAR. Tani ERSAR ka kuptuar më mirë çështjen - duke përfshirë zbrazëtitë informative, përmirësimet e mundshme në ligjet dhe rregullat, si dhe vështirësitë me të cilat përballen subjektet të cilët punojnë në çështjet sociale. Ndërgjegjësimi për çështjet është ngritur në mesin e palëve të interesuara në sektorin e ujit. ERSAR ka mbledhur të dhëna të rëndësishme për revidimin e planit strategjik nacional për sektorin e ujit. ERSAR tani më mirë mund të identifikojë partnerë të vërtetë për zhvillimin e iniciativave në fushën e qasjes së barabartë në ujë dhe sanitacion.

Hapa të ardhshëm. Procesi i vetë evaluimit, me siguri, do t'i forcojë iniciativat specifike të cilat kanë të bëjnë me problemet e qasjes së barabartë. ERSAR mendon për vënien e bazës së rrejtit joformal të palëve të interesuara nga sektori i ujit dhe nga fusha e të dejtave njerëzore dhe politikës sociale. Mund të zhvillohet rekomandimi për operatorët për eksperiencë të mira në sigurimin e të drejtës njerëzore në ujë dhe sanitacion. Organet e qeveritare shtetërore, gjithashtu, mund të japin rekomandime për eksperiencë të mira në fushat përkatëse të politikës sociale. (si ç'janë vendi i punës, shkollat dhe institucionet shndetësore).

UKRAINA

Organizata jo qeveritare e Ukrainës për mjedis jetësor MAMA-86 punon në çështjen e ujit dhe sanitacionit më shumë se 15 vite dhe ka qenë pjesëmarrëse aktive në debatete nacionale dhe ndërkombëtare për përmirësimin e qasjes të të gjithëve. Ata i përcjellën pilot ushtrimet, për të rritur njohuritë dhe për të ngritur profile të qasjes së barabartë në Ukrainë.

Ata iu drejtuan shërbimit shtetëror sanitar dhe epidemiologjik (SSES) dhe Ministrisë për ambient jetësor dhe resurse natyrore, të cilët marrin një sugjerim, dhe bashkë kërkuar mbështetje financiare për zbatimin e pilot ushtrimit. Si edhe ushtrimi kryesor pilot në nivel nacional, MAMA-86 gjithashtu e teston qasjen në nivel lokal përmes filialës së tyre në qytetin Sevastopol (rezultate nga ushtrimi në Sevastopol nuk janë përfshirë në këtë dokument).

Ukraina ka rreth 45 milion banorë dhe BPV më të vogël se 2600 euro për banor në vitin 2011. Më shumë se 24% nga banorët janë nën vijën nacionale të varfërisë. Afër 70% e popullatës jeton në mese urbane. Mjetet publike financiare të harxhuara në sektorin për ujë dhe sanitacion në vitin 2012 kanë qenë rreth 10 milion euro. Ukraia është anëtare e Protokollit për ujë dhe sanitacion nga viti 2003. Ushtrimi për vetëvlerësim është zhvilluar në tri faza. E para, SSES kërkoi oficalisht që disa agjencione shtetërore të sigurojnë informata. Paralelisht me këtë, MAMA-86 identifikonte disa ekspertë nacional dhe i autorizoi të përgatisin përgjigjet për fushat e tyre të ekspertizës. Puna e ekspertëve përfshiu mbledhje të ekipit fillestar të udhëhequr nga MAMA-86 dhe SSES që të sigurohet se ekspertët e kanë kuptuar natyrën e ushtrimit dhe të sqarohet si të qasen në detyrë.

E dyta, punëtorja njëditore e palëve të interesuara u mbajt me 1 mars të vitit 2013 që të flitet për projekt përgjigjet e kartelës së vlerësimit. Një pjesë e puntorisë njëditore ishte organizuar në grupe punuese paralelisht të kushtuara pjesëve të ndryshme të kartelës së vlerësimit, gjë që mundësoi diskutime më detale. Gjatë kohës së puntorisë, moskuptimet u qartësuan dhe disa rezultate u korigjuan. Më në fund, versioni i reviduar i kartelës së vlerësimit, inkorporimi i informatave kthyesë të puntorisë, bashkë me analizën e situatës dhe vlerësimin kritik të procesit të vetë evaluimit, ishte përgatitur në prill të vitit 2013. Rezultatet janë dhënë në pjesët në vijim.

Përgjithësisht, ekipi profesional e miratoi metodologjinë e vetë evaluimit. Mendohet se kjo temë ishte inovative dhe shumë e rëndësishme, dhe se metodologjia është e qartë dhe e përshtatshme. Ata dhanë propozime për atë se si të përmirësohet mjeti.

Edhe pse procesi shkonte mirë, ai edhe më tej mundet të përmirësohet. Organizata udhëheqëse duhet të jetë sa më e qartë për atë se kush pritet të sigurojë informata dhe kush të konsultohet. Që të fillojë procesi punëtoria fillestare do të mund të ndihmonte në sigurimin e përfshirjes më të madhe të funksionarëve shtetërorë. Gjithsesi, do të duhet një punëtori që të flitet për rezultatet preliminare.

Përfitimet. Prosesi është i udhëhequr nga ana e organizatës joqeveritare, me mbështetje të plotë nga agjencione shtetërore, si dhe mbështetje financiare nga UNECE për koordinimin e pilot ushtrimit, dhe me input të ekspertëve nacional. Kjo u tregua si shumë me interes për analizën e metodologjisë dhe të ngritjes së pyetjeve profile mes ekspertëve akademik dhe disa fytyrave zyrtare shtetërore.

Hapa të ardhshëm. Për hapat e ardhshëm, ekipi propozon transmetim të rezultateve nga vetëvlerësimi deri te përfaqësues shtetëror kryesor dhe inkurajimi i tyre që të japin propozime konkrete. Aksion tjetër i propozuar ishte që të publikohen rezultatet përmes medimeve.

Rezultatet nga vetëvlerësimi mund të ndikojnë në shumë programe ekzistuese. Shërbimi shtetëror sanitar dhe epidemiologjik do të shqyrtojë se si rezultatet mund të ndikojnë në vëmendjen kushtuar çështjes së sanitacionit. MAMA-86 dhe SSES oranizuan pres – konferencë me rastin e Ditës botërore të ujit 2013 që t'i ndajnë rezultatet dhe të ngritet vetëdija për këtë problem në Ukrainë. MAMA-86 do t'i shfrytëzojë rezultatet që të informojë për fushatat e veta gjatë dekadave për ujë, sanitacion dhe higjienë (WASH) dhe fushatave për ujë, sanitacion dhe higjienë në shkollat. Thelbësorja e studimit do të jetë e dobishme që të dizajnohet projekt i mundshëm. Në kuptim më të gjërë do të mund të shfrytëzohej që të llobojnë te qeveria për të siguruar mjete të reja për program shtetëror të qëllim të social për masat prioritare në sigurimin e furnizimit qendror me ujë në vendbanimet rurale që furnizohen me tanke, si dhe për miratimin e Programit shtetëror për sanitacion. Rezultatet, gjithashtu, mund të ndikojnë në mbështetje nga ana e agjencioneve ndërkombëtare për zhvillim në sektorin për ujë dhe sanitacion me përcaktimin e fushave prioritare për aksion në zgjidhjen e mangësive në qasjen deri te uji dhe sanitacioni.

Kreu 4

KARTELË - VLERËSIMI²

WWW.UNECE.ORG

[/ENV/WATER/PWH_WORK/EQUITABLE_ACCESS.HTML](http://ENV/WATER/PWH_WORK/EQUITABLE_ACCESS.HTML)

² Ftohen shfrytëzuesit ta plotësojnë rejting – kartelën me aq informata sa është e nevojshme, sidomos për rejting – verifikimin, mjetet e përdorura për justifikim dhe besueshmëria e përgjigjes. Verzioni në Word (.doc) I rejting – kartelës mund të zbritet nga faqja www.unece.org/env/water/pwh_work/equitable_access.html

PROFILI I VENDIT/REGJIONIT

TË DHËNA SOCIO-EKONOMIKE DHE SEKTORIALE

	2011 ose viti më i afërt (shënoni vitin)	2006 (zgjedh vit tjetër referent nëse është më e përshtatshme për proceset nacionale/regjionale)	BURIM (shfrytëzo statistika oficiale kur do që të jetë e mundur)
Popullësi (banorë)			
Sipërfaqe (km ²)			
BPV për banor (euro/person)			
% e popullsisë nën pragun nacional të varfërisë			
% e popullsisë pa punë			
% e popullsisë në mjedise urbane			
% e popullsisë në mjedise peri-urbane (vetëm nëse kjo kategori i përket vendit tuaj/ regjionit)			
% e popullsisë në mjedise rurale			
Resurse të rinovueshme të ujërave të ëmbla (miliona m ³ për banor)			
% e popullatës pa qasje deri te uji i pijshëm			
% e popullatës pa qasje deri te largimi i ujërave të zeza			
% e popullatës pa qasje në trajtimin e ujërave të zeza (cili do nivel)			
Mjete finansiare publike të shpenzuara në sektorin për ujë dhe kanalizim			
Mjete finansiare publike të shpenzuara për sigurimin e qasjes së barabartë në ujë dhe kanalizim			
Ju lutemi jepni definicion për ujë të pijshëm nëse është ndryshe nga ai i dhënë në Kreun 2			

DETYRIMET NDËRKOMBËTARE PËR UJË DHE KANALIZIM

	PO	JO
A është vendi juaj nënshkruar i paktit Ndërkombëtar të vitit 1966 për të drejta ekonomike, sociale dhe kulturore?		
A është vendi juaj nënshkruar i Protokollit të vitit 1999 për ujë dhe shëndet?		

Pjesa 1.

KORNIZA E QEVERISJES MENAXHUESE PËR MUNDËSIMIN E QASJES SË BARABARTË DERI TE UJI I PIJSHËM DHE KANALIZIMI

FUSHA TË VEPRIMIT	PJESA RELEVANTE NË EDICIONIN ASNJË I BRAKTISUR
1.1 Korniza strategjike për arritjen e qasjes së barabartë	Pjesa 3.1 Pjesa 3.4
1.2 Politika të Sektorit financiar	Pjesa 3.1 Pjesa 2.3
1.3 Të drejtat dhe detyrat e shfrytëzuesve dhe bartësve të tjerë të të drejtave	Pjesa 3.2

FUSHA 1.1 KORNIZA STRATEGJIKE PËR TË ARRITUR DERI TE QASJA E BARABARTË				
<p>Sqarim. Edhe pse përparim arrihet përmes iniciativave individuale, nevojitet kornizë strategjike që të sigurohet se i tërë sektori ujë dhe kanalizim (dhe e tërë administrata publike në përgjithësi) kontribuon për të arritur deri te qasja e barabartë.</p>				
	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
1.1.1 E drejta për ujë dhe kanalizim është futur në sistemin ligjor të vendit				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
1.1.2 Ekziston plan strategjik që siguron qasje të barabartë deri te uji dhe kanalizimi				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
1.1.3 Qëllimet për qasje të barabartë janë të përcaktuara				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				

FUSHA 1.1 KORNIZA STRATEGJIKE PËR TË ARRITUR DERI TE QASJA E BARABARTË (VAZHDIM)				
1.1.4 Përgjegjësitë për arritjen e qasjes së barabartë janë identifikuar dhe janë ndarë				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
1.1.5 Ekzistojnë mekanizma me të cilët do të mundësohen diskutimet dhe koordinimi nga organet kompetente				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
1.1.6 Vendin/ regjionin/qytetin e kanë vlerësuar të barabartë në qasjen për ujë të sigurt për pije dhe në kanalizim				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 1.1 Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, shkallë e lartë = 2, deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 6</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesme E ulët</p>				

FUSHA 1.2 POLITIKA E SEKTORIAT FINAANSIAR				
<p>Sqarim. Mjetet financiare do të duhet të jenë të shpenzuara për zbatimin e iniciativave të nevojshme për t'u arritur qëllimet e qasjes së barabartë. Në të njëjtën kohë, të ardhurat e përgjithshme dhe shpenzimet e sektorit për politika menaxheriale mund të ketë ndikime të mëdha pozitive dhe negative mbi arritjen e qasjes së barabartë. Në disa vende, finansimi i sektorit varet në masë të madhe nga përkrahja e partnerët e zhvillimit dhe ka hapësirë për t'u rritur kontributi i kësaj përkrahje për arritjen e qasjes së barabartë.</p>				
	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
1.2.1 Lartësia e mjeteve financiare të nevojshme për t'u arritur qasje e barabartë deri i sigurt për pije dhe kanalizim është përcaktuar				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				

FUSHA 1.2 POLITIKA E SEKTORIALE FINAANSIARE				
1.2.2 Burimet e finansimit për arritjen e qasjes së barabartë në ujë të sigurt për pije dhe kanalizim janë identifikuar				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
1.2.3 Strategjitë për finansim të sektorit për ujë dhe kanalizim i marrin parasysh çështjet për barabarësi				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
1.2.4 Ekzistojnë mekanizma me të cilët do të nxiten dhënësit e shërbimeve të sjellin plane të cilat shkojnë në dobi të sigurimit të qasjes për ata bartës të të drejtave të cilët nuk e kanë				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
1.2.5 Qeveria lokale/ regjionale/e qytetit e pwrcejll dhe informon publikisht publikisht për shpërndarjen e resurseve financiare				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
1.2.6 Përkrahja ndërkombëtare në aspekt financiar për sektorin e ujit dhe kanalizimit e merr parasysh problemin e barabarësisë				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 1.2 Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm me 6</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesmeE ulët</p>				

FUSHA 1.3 TË DREJTAT DHE OBLIGIMET E SHFRYT ËZUESVE DHE BART ËSVE TJERË TË TË DREJTAVE

Sqarim. Shfrytëzuesit e ujit dhe kanalizimit dhe bartësit e të drejtave nuk duhet të shihen vetëm si shfrytëzues të qasjes deri te uji dhe kanalizimi. Ata duhet t'i plotësojnë rolet në kërkesat, formimin dhe ruajtjen e qasjes deri te uji dhe kanalizimi.

	PO	N Ë SHKA-LL Ë TË LARTË	DERI N Ë SHKALLË T Ë CAKTUAR	JO
1.3.1 Ekzistojnë mekanizma të cilët sigurojnë që bartësit e të drejtave t'i mësojnë të drejtat e tyre dhe obligimet, dhe si të vijnë deri te informatat relevante				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
1.3.2 Ekzistojnë mekanizma me të cilët do të mundësohet që bartësit e të drejtave të marrin pjesë në procesin e dhënies së vendimeve në aspekt të nivelit dhe kualitetit të qasjes të cilën e marrin				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
1.3.3 Ekzistojnë mekanizma me të cilët do të mundësohet që bartësit e të drejtave të kërkojnë dëmshpërblim dhe zbatim të masave për sanim				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
1.3.4 Ekzistojnë mekanizma me të cilët u mundësohet bartësve të të drejtave t'i konsiderojnë kompetente organet përgjegjëse				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 1.3 Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 4</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesme E ulët</p>				

Pjesa 2.

ZVOGËLIMI I DALLIMEVE GJEOGRAFIKE

FUSHAT E VEPRIMIT	PJESA RELEVANTE NË EDICIONIN ASKUSH I BRAKTISUR
2.1 Politika e autoriteteve për zvogëlimin e dallimeve mes zonave gjeografike në qasjen	Pjesa 4.1
2.2 Politika e autoriteteve për zvogëlimin e dallimeve të çmimeve në mes zonave gjeografike	Pjesa 4.2
2.3 Shpërndarja gjeografike e përkrahjes së jashtme për sektorin	Pjesa 2.3

INFORMATA KUANTITATIVE PËR DALLIMET GJEOGRAFIKE

Siguroni definicion zyrtar për zonat rurale, urbane dhe (nëse është e mundur) peri-urbane në vendin/regjionin tuaj

	2011 ose viti më i afërt (specifiko vitin)	2006 ose viti më i afërt (specifiko vitin)	BURIM (specifiko a është ai burim i vërtetë)
Shkalla e qasjes deri te uji i sigurt për pije në zonat urbane (%)			
Shkalla e qasjes deri te uji i sigurt për pije në zonat peri-urbane (%) (vetëm nëse kjo kategori është relevante në vendin tuaj / regjionin)			
Shkalla e qasjes deri te uji i sigurt për pije në zonat rurale (%)			
Shkalla e qasjes deri te sanitacioni në zonat rurale (%)			
Shkalla e qasjes deri te sanitacioni në zonat peri-urbane (%) (vetëm nëse kjo kategori është relevante në vendin tuaj / regjionin)			
Shkalla e qasjes deri te sanitacioni në zonat rurale (%)			
Mjete publike finansiare të shpenzuara për zvogëlimin e dallimeve gjeografike në qasjen deri te uji i sigurt për pije dhe sanitacion (në miliona euro)			
Mjete publike finansiare të shpenzuara për zvogëlimin e dallimeve gjeografike në qasjen deri te uji i sigurt për pije dhe sanitacion (euro për kokë të banorit)			
Mjete finansiare publike të shpenzuara për zvogëlimin e dallimeve gjeografike në qasjen deri te uji i sigurt për pije dhe sanitacion (% nga buxheti i shpenzuar për ujë dhe sanitacion)			

FUSHA 2.1 POLITIKA PUBLIKE PËR ZVOGËLIMIN E DALLIMEVE GJEOGRAFIKE NË QASJE MES ZONAVE GJEOGRAFIKE				
<p>Sqarim. Politikat publike luajnë rolin kryesor në zvogëlimin e dallimeve në qasje mes zonave gjeografike, e sidomos në rritjen e qasjes në zonat rurale. Dallimet i përfshijnë ato lidhur me qasjen fizike dhe ato që i përkasin kualitetit të shërbimit.</p>				
	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
2.1.1 Ekziston politikë e autoriteteve për zvogëlimin e dallimeve në mes zonave urbane, peri-urbane dhe rurale				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
2.1.2 Janë adoptuar qasje të integruara për përkrahjen e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe shërbimeve sanitare në zonat rurale, vendbanimet joformale dhe lagjet e varfëra				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
2.1.3 Ekzistojnë mekanizma për përkrahje të implementi mit të zgjidhjeve teknike përkatëse për dhënie të shërbimeve në zonat rurale, vendbanimet joformale dhe lagjet e varfëra.				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
2.1.4 Ekzistojnë mekanizma për përkrahje të implementi mit të zgjidhjeve teknike përkatëse për sigurim në mënyrë të pavarur të shërbimeve nga amvisëritë në zona ku nuk ekziston dhënës i shërbimeve				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
2.1.5 Politikat sektoriale mobilizojnë mjaftueshëm mjete financiare për zvogëlimin e dallimeve në qasje në zonat rurale dhe peri-urbane në përputhshmëri me qëllimet e përcaktuara				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				

FUSHA 2.1 POLITIKA PUBLIKE PËR ZVOGËLIMIN E DALLIMEVE GJEOGRAFIKE NË QASJE MES ZONAVE GJEOGRAFIKE

Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 2.1

Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)

Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 5

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)

E lartë E mesme E ulët

FUSHA 2.2 POLITIKA PUBLIKE PËR ZVOGËLIMIN E DALLIMEVE NË ÇMIME MES ZONAVE GJEOGRAFIKE

Sqarim. Disa zona gjeografike ballafaqohen me çmime më të larta se të tjerat. Kjo mund të ndodhë për shkak të shërbimeve në nivel më të lartë, çmime më të larta për sigurimin e shërbimeve (për shembull, për shkak të qasjes së shtrenjtë deri te burimet e pastra të ujit, ose të dendësisë së vogël të popullatës) sigurimi më pak efikas i shërbimeve (p.sh. mirëmbajtja jo e mirë, që sjell deri te çmimi më i lartë, ose numër shumë i madh i të punësuarve në koneksion), ose shpërndarje jo e barabartë e subvencioneve publike. Politikat e autoriteteve mund të luajnë rol të madh në zvogëlimin e dallimeve në çmime në mes zonave gjeografike.

	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË KAKTUAR	JO
<p>2.2.1 Ekzistojnë mekanizma për të ndjekur çmimet si dhe shpenzimet për sigurimin e ujit dhe shërbimeve sanitare</p> <p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>2.2.2 Mjetet si pikë referimi për çmimin (si psh indikatorë për disponueshmërinë ose për vlerat referente të tarifave) janë përcaktuar</p> <p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>2.2.3 Subvencionet publike janë orientuar nga ato zona të cilat ballafaqohen me më shumë harxhime për sigurimin e shërbimeve (jo vetëm çmime)</p> <p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>2.2.4 Sektori është organizuar që të mundësojë subvencionim të kryqëzuar në mes lokaliteteve me çmime më të larta dhe më të ulëta të dhënies së shërbimeve</p> <p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				

FUSHA 2.2 POLITIKA PUBLIKE PËR ZVOGËLIMIN E DALLIMEVE NË ÇMIME MES ZONAVE GJEOGRAFIKE**Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 2.2**

Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)

Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 4

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)

E lartë E mesmeE ulët

FUSHA 2.3 SHPËRNDARJA GJEOGRAFIKE E PÛRKRAHJES NGA JASHTË PËR SEKTORIN

Образложение. Во некои земји, развојните партнери (земји донатори) се клучни даватели на финансиски средства за инфраструктурата за вода и санитација. Често постои можност да се пренаменат средствата за забрзување на пристапот во географските подрачја што заостануваат

	PO	NË SHKA-LLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË ÇAKTUAR	JO
2.3.1 Autoritetet publike i identifikojnë zonat të cilat ngecin në planin sektorial dhe kanë nevojë për përkrahje nga jashtë				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
2.3.2 Ekziston përkrahje financiare ndërkombëtare për rritjen e qasjes në zonat gjeografike që ngecin (siç është theksuar në planin sektorial)				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 2.3</p> <p>Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 2</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesmeE ulët</p>				

Pjesa 3.

SIGURIMI I QASJES PËR GRUPE TË NDIJSHME DHE TË MARGJINALIZUARA

FUSHAT E VEPRIMIT	PJESA RELEVANTE NË EDICIONIN ASKUSH NUK NGEC
3.1 Politika të autoriteteve për t'iu përgjigjur nevojave të grupeve të ndijshme dhe të marginalizuara	Pjesa 5.1
3.2 Personat me nevoja të posaçme fizike	Pjesa 5.2
3.3 Shfrytëzuesit e objekteve shëndetësore	Pjesa 5.3
3.4 Shfrytëzuesit e objekteve edukative	Pjesa 5.3
3.5 Shfrytëzuesit e shtëpive të të pensionuarve	Pjesa 5.3
3.6 Të burgosurit	Pjesa 5.3
3.7 Refugjatë të cilët jetojnë në kampe dhe qendra të refugjatëve	Pjesa 5.3
3.8 Persona të pastrehë	Pjesa 5.4
3.9 Udhëtarët dhe komunitetet nomade	Pjesa 5.4
3.10 Persona të cilët jetojnë në strehimore pa ujë dhe sanatacion	Pjesa 5.5
3.11 Persona pa qasje në ujë të sigurt për pije dhe sanatacion në vendet e tyre të punës	Nuk janë diskutuar

INFORMATA KUANTITATIVE PËR GRUPE TË RREZIKUARA DHE TË MARGJINALIZUARA

Ju lutemi, siguroni definicionin zyrtar për grupet e ndijshme dhe të margjinalizuara në vendin tuaj /regjion/ qytet

	2011 ose viti më i afërt (shënoni vitin)	2006 ose viti më i afërt (shënoni vitin)	BURIM (shënoni a është nga burim oficial)
% e banorëve të cilët kanë qasje deri te uji i sigurt për pije në vend / regjion / qytet			
% e banorëve të cilët kanë qasje deri te uji i sigurt për pije nga 1/5 e popullatës më të varfër			
% e banorëve me qasje në sanitacion në vend / regjion / qytet			
% e banorëve me qasje në sanitacion nga 1/5 e popullatës më të varfër			
% e objekteve me ujë dhe sanitacion, të hapur për opinionin, të cilët janë në dispozicion për personat me invaliditet			
% e spitaleve të cilat kanë shërbi me të mjaftueshme dhe përkatëse për ujë dhe sanitacion			
% e shkollave të cilat kanë shërbime të mjaftueshme dhe përkatëse për ujë dhe sanitacion			
% e burgjeve të cilët kanë shërbime të mjaftueshme dhe përkatëse për ujë dhe sanitacion			
% të personave pa vendbanim të përhershëm të cilët kanë qasje në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion nga objekte publike			
Numri i banorëve të cilët nuk kanë qasje në ujë të sigurt për pije në shtëpi (ndërsa jetojnë në lagje ku ka qasje)			
Numri i banorëve të cilët nuk kanë qasje në kanalizim në shtëpi (ndërsa jetojnë në lagje ku ka qasje)			
Mjete finansiare publike të shpenzuara për sigurimin e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion të grupeve të ndijshme dhe të margjinalizuara (mil. euro)			
Mjete finansiare publike të shpenzuara për sigurimin e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion të grupeve të ndijshme dhe të margjinalizuara (euro për banorë)			

FUSHA 3.1 POLITIKA PUBLIKE PËR PLOTËSISIMIN E NEVOJAVE TË GRUPEVE TË RREZIKUARA DHE TË MARGJINALIZUARA

Sqarim. Ekzistojnë shumë grupe të rrezikuara dhe të margjinalizuara, çdo njëra me nevoja të veta dhe të ballafaquar me pengesa të ndryshme për të arritur qasje të barabartë, prandaj janë të nevojshme zgjidhje të ndryshme. Politikat publike, edhe në sektorin për ujë dhe sanitacion edhe në sektorët tjerë, mund të luajnë rol të madh në sigurimin e qasjes. Përgjigjet e integruara të politikave duhet të jenë të artikuluara.

	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
<p>3.1.1 Ekziston politikë për ujë dhe sanitacion e cila i njeh nevojat speciale dhe të diferencuara të grupeve të rrezikuara dhe të margjinalizuara</p>				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>3.1.2 Politikat relevante në sektorët tjerë (p.sh. përfshirja sociale, mbrojtja sociale, arsimit, shëndetësia, buxhet, strehimi) e marrin parasysh rolin e tyre në sigurimin e qasjes në ujë dhe sanitacion të grupeve të rrezikuara dhe të margjinalizuara</p>				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>3.1.3 Ekzistojnë mekanizma për identifikim (në mënyrë participuese) dhe për zgjidhjen e nevojave për ujë dhe sanitacion të grupeve të rrezikuara dhe të margjinalizuara</p>				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>3.1.4 Buxhetet publike sigurojnë mjete specifike për plotësimin e nevojave për ujë dhe sanitacion të grupeve të rrezikuara dhe të margjinalizuara</p>				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>3.1.5 Qasje të integruara (të cilat përfshijnë administrime të ndryshme) janë adoptuar për të përkrahur shpërndarjen e ujit dhe shërbimeve sanitare për grupet e rrezikuara dhe të margjinalizuara</p>				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				

FUSHA 3.1 POLITIKA PUBLIKE PËR PLOTËSISIMIN E NEVOJAVE TË GRUPEVE TË RREZIKUARA DHE TË MARGJALIZUARA

Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 3.1

Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)

Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 5

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)

E lartë E mesme E ulët

FUSHA 3.2 PERSONA ME NEVOJA TË POSAÇME FIZIKE

Sqarim. Shumë persona të hendikepuar, të sëmurë dhe të vjetër moshuar ballafaqohen me probleme në qasje deri te furnizimi me ujë dhe shërbime sanitare dhe për shkak të nevojave të tyre specifike fizike.

	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
3.2.1 Ka të dhëna për nivelet e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion për personat me nevoja të posaçme fizike				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.2.2 Ekziston politikë publike që siguron qasje në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion për personat me nevoja të posaçme fizike				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.2.3 Ekzistojnë mjete të posaçme publike për përkrahje të qasjes në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion për personat me nevoja të posaçme fizike (p.sh. për adaptimin e objekteve shtëpiake)				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.2.4 Ekzistojnë standarde teknike të cilat sigurojnë krijimin e objekteve të disponueshme për personat me nevoja të posaçme fizike				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				

FUSHA 3.2 PERSONA ME NEVOJA TË POSAÇME FIZIKE (VAZHDIM)**Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 3.1**

Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)

Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 4

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)

E lartë E mesme E ulët

FUSHA 3.3 SHFRYTËZUES TË INSTITUCIONEVE SHËNDETËSORE

Образложение. Корисниците на здравствените установи не можат да обезбедат независен пристап до безбедna вода за pиење и санитација и зависат од вода и санитарни услуги на здравствените установи.

	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
3.3.1 Ka të dhëna për nivelet e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion në institucionet shëndetësore				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.3.2 Ekziston politikë publike që siguron qasje në ujë të pijshëm të sigurt dhe në sanitacion për shfrytëzuesit e institucioneve shëndetësore				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.3.3 Ekzistojnë mjete publike të veçanta për përkrahjen e qasjes në ujë të pijshëm të sigurt dhe në sanitacion për shfrytëzuesit në institucionet shëndetësore				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.3.4 Institucionet shëndetësore posedojnë mekanizma përkatës përanksa				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).</p>				
3.3.5 Institucionet shëndetësore kanë toaleta të veçanta për meshkuj dhe për femra, si dhe kapacitete të përshtatshme për mirëmbajtje të higjienës menstruale				

FUSHA 3.3 SHFRYTËZUES TË INSTITUCIONEVE SHËNDETËSORE (VAZHDIM)

Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)

Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)

Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)

Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 3.3

Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)

Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 5

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)

E lartë E mesme E ulët

FUSHA 3.4 SHFRYTËZUES TË INSTITUCIONEVE ARSIMORE

Sqarim. Shfrytëzuesit e institucioneve arsimore (të cilët përfshijnë çerdhet e fëmijëve dhe shkollat) nuk mundën të sigurojnë në mënyrë të pavarur qasje në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion në pjesën më të madhe të ditës dhe varen nga uji dhe shërbimet sanitare që sigurohen nga institucionet arsimore.

	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
3.4.1 Ka të dhëna për nivelet e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion në institucionet arsimore				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).</p>				
3.4.2 Ekziston politikë publike për të siguruar qasje në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion për shfrytëzuesit e institucioneve arsimore				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.4.3 Ekzistojnë mjete të posaçme publike për përkrahjen e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion për shfrytëzuesit e institucioneve arsimore				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).</p>				

FUSHA 3.4 SHFRYTËZUES TË INSTITUCIONEVE ARSIMORE (VAZHDIM)				
3.4.4 Institucionet arsimore kanë mekanizma përkatës për ankesa				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).</p>				
3.4.5 Institucionet arsimore kanë toaleta të veçanta për meshkuj dhe femra, si dhe kapacitete përkatëse për mirëmbajtjen e higjienës menstruale.				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 3.4 Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 5</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesmeE ulët</p>				

FUSHA 3.5 SHFRYTËZUESIT E SHTËPIVE TË TË PENSIONUARVE				
<p>Sqarim. Shfrytëzuesit e shtëpive të të pensionuarve nuk mund të sigurojnë qasje të pavarur të ujit të sigurt për pije dhe shërbime sanitare dhe varen nga uji dhe shërbimet sanitare të siguruara në shtëpitë e e pleqve</p>				
	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
3.5.1 Ka të dhëna për nivelet e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitarion në shtëpitë e personave të moshuar				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.5.2 Ekziston politikë publike që siguron qasje në ujë të sigurt për pije dhe sanitarion për shfrytëzuesit e shtëpive të të pensionuarve				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).</p>				

FUSHA 3.5 SHFRYTËZUESIT E SHTËPIVE TË TË PENSIONUARVE (VAZHDIM)**3.5.3 Ekzistojnë mjete të posaçme publike për përkrahjen e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion për shfrytëzuesit e shtëpive të të pensionuarve.**

Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)

Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)

Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).

3.5.4 Shtëpitë për persona të moshuar kanë mekanizma përkatës për ankesa

Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)

Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)

Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).

3.5.5 Shtëpitë për persona të moshuar kanë toaleta të veçanta për meshkuj dhe femra

Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)

Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)

Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).

Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 3.5

Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)

Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 5

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)

E lartë E mesme E ulët

FUSHA 3.6 TË BURGOSURIT				
<p>Sqarim. Të burgosurit nuk mundën të sigurojnë qasje në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion në mënyrë të pavarur dhe varen nga uji dhe shërbimet sanitare të sigururara në burgjet dhe qendrat tjera disiplinore.</p>				
	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
3.6.1				
<p>Ka të dhëna për nivelet e qasjes në ujë të sigurt të pijshëm dhe sanitacion në institucionet e burgjeve</p> <p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).</p>				
3.6.2				
<p>Ekziston politikë publike që siguron qasje në ujë të sigurt dhe sanitacion për të burgosurit</p> <p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)..</p>				
3.6.3				
<p>Ekzistojnë mjete publike të posaçme për përkrahjen e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion për të burgosurit</p> <p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)..</p>				
3.6.4				
<p>Institucionet e burgjeve kanë mekanizma përkatës për ankesa</p> <p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)..</p>				
3.6.5				
<p>Institucionet e burgjeve kanë toaleta të veçanta për meshkuj dhe femra, si kapacitete përkatëse për mirëmbajtjen e higjienës menstruale.</p> <p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)..</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 3.6 Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 5</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesme E ulët</p>				

FUSHA 3.7 REFUGJATË TË CILËT JETOJNË NË KAMPE DHE QENDRA PËR REFUGJATË				
Sqarim. Refugjatë të cilët jetojnë në kampe dhe qendra nuk mundën të sigurojnë qasje të pavarur në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion dhe varen nga uji dhe shërbimet sanitare në këto institucione.				
	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
3.7.1 Ka të dhëna për nivelet e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion në kampet dhe qendrat e refugjatëve				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.7.2 Ekziston politikë publike që siguron qasje në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion për refugjatët të cilët qëndrojnë në kampet dhe qendrat për refugjatë				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.7.3 Ekzistojnë mjete publike për përkrahje të qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion për refugjatët të cilët qëndrojnë në kampet dhe qendrat për refugjatë				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).</p>				
3.7.4 Kampet e refugjatëve kanë mekanizma përkatës për ankesa				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.7.5 Kampet dhe qendrat e refugjatëve kanë toaleta të veçanta për meshkuj dhe femra, si dhe kapacitete përkatëse për mirëmbajtjen e higjienës menstruale.				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 3.7 Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 5</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesme E ulët</p>				

FUSHA 3.8 PERSONA TË PA STREHUAR				
<p>Sqarim. Numër i madh i njerëzve nuk kanë qasje në ujë dhe shërbime sanitare jo pse lokacioni i tyre nuk furnizohet ose për shkak se nuk mundën t'u përballojnë, por për shkak se nuk kanë vend - qëndrim të përhershëm për t'u lidhur me rrjetin e ujësjellësit dhe kanalizimit. Këtu bëjnë pjesë personat e pastrehuar. Personat e pastrehuar janë të detyruar të shfrytëzojnë ujë dhe kanalizim nga institucionet publike.</p>				
	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
3.8.1	Ka të dhëna për nivelet e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion të personave të pastrehuar			
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.8.2	Ekziston politikë për sigurimin e qasjes në ujë të sigurt dhe sanitacion për personat e pastrehuar			
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).</p>				
3.8.3	Ekzistojnë mjete publike për përkrahje të qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion për personat e pastrehuar.			
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 3.8 Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 3</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesme E ulët</p>				

FUSHA 3.9 UDHËTARË DHE KOMUNITETE NOMADE

Sqarim. Numër i madh i njerëzve nuk kanë qasje në ujë dhe shërbime sanitare jo pse lokacioni i tyre nuk furnizohet ose për shkak se nuk mundën t'u përballojnë, por për shkak se nuk kanë vend qëndrim të përhershëm për t'u lidhur me rrjetin e ujësjellësit dhe kanalizimit. Të tillë janë udhëtarët dhe komunitetet nomade. Udhëtarët dhe komunitetet nomade patjetër duhet të mbështeten në institucionet publike. (Sfida e vendbanimeve me minoritete etnike shqyrtohet në fushën 3.10).

	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
3.9.1 Ka të dhëna për nivelet e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion të udhëtarëve dhe komuniteteve nomade.				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.9.2 Ekziston politikë për sigurimin e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion të udhëtarëve dhe komuniteteve nomade.				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.9.3 Ekzistojnë mjete publike të posaçme për përkrahjen e qasjes në ujë për pije dhe në sanitacion të udhëtarëve dhe komuniteteve nomade.				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 3.9 Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 3</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesme E ulët</p>				

FUSHA 3.10 PERSONA QË JETOJNË NË STREHIMORE PA UJË DHE SANITACION

Sqarim. Njerëzit që u takojnë grupeve të rrezikuara dhe të marginalizuara shpesh jetojnë në banesa pa ujë dhe sanitacion elementar, edhe pse ata gjenden në lagjet / lokalitete me qasje. Shkaqet përfshijnë situata të vendbanimit të pa legalizuar, kualitetit të ulët të strehimit me qira, banimit ilegal si dhe diskriminimit të pakicave etnike. (Sfidë e lokaliteteve të tëra dhe lagjeve joformale pa qasje është shqyrtuar në fushën 2.1)

	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
3.10.1 Ka të dhëna për mungesë të qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion të amvisërive të cilat jetojnë në lagje që kanë qasje				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.10.2 Ekziston politikë publike për zgjidhjen e mungesës së qasjes në ujë të sigurt dhe sanitacion të amvisërive që jetojnë në lagje me qasje.				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.10.3 Ekzistojnë mjete publike të veçanta për përkrahjen e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion të amvisërive të cilat jetojnë në lagje që kanë qasje				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.10.4 Ka diagnostikim zyrtar të problemit dhe karakterizim të situatave të ndryshme (p.sh. blerjes jolegale, diskriminim etnik, kualitet të ulët të strehimit me qira.				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.10.5 Ekzistojnë programe të integruara (të cilat përfshijnë institucione të ndryshme qeveritare) për trajtimin e simptomave dhe shkaqeve për mungesën në qasje				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				

FUSHA 3.10 PERSONA QË JETOJNË NË STREHIMORE PA UJË DHE SANITACION

Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 3.10

Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)

Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 5

Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)

E lartë E mesme E ulët

FUSHA 3.11 PERSONA PA QASJE NË UJË TË SIGURT PËR PIJE DHE SANITACION NË VENDET E TYRE TË PUNËS

Sqarim. Edhe pse shumë njerëz kohën më të madhe e kalojnë në vendet e punës, mund të ketë raste të vendeve të punës pa qasje përkatëse në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion.

	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
3.11.1 Ka të dhëna për mungesë të qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion të punëtorëve në vendet e tyre të punës.				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.11.2 Ka politikë publike për zgjidhjen e çështjes së mungesës së qasjes në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion të punëtorëve në vendet e tyre të punës				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
3.11.3 Ka mjete publike të posaçme për përkrahjen e qasjes në ujë të sigurt për pije dhe sanitacion për punëtorët në vendet e tyre të punës.				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 3.11</p> <p>Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 5</p> <p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesme E ulët</p>				

Pjesa 4.

MIRËMBAJTJA E UJIT DHE SANITACIONIT TË
DISPONUESHËM PËR TË GJITHË

FUSHA TË VEPRIMIT	PJESA RELEVANTE NË EDICIONIN ASKUSH NUK ËSHTË LËNË НИКОЈ НЕ Е ОСТАВЕН
4.1 Politika publike për sigurimin e qasjes në ujë dhe shërbime sanitare	Pjesa 6.1
4.2 Masat tarifore	Pjesa 6.2
4.3 Masa për mbrojtje sociale	Pjesa 6.3

INFORMATA KUANTITATIVE PËR QASJEN

Ju lutemi siguroni definicione zyrtare për grupet e rrezikuara dhe të marginalizuara në vendin tuaj/regjion/qytet

	2011 ose viti më i afërt (shënoni vitin)	2006 ose viti më i afërt (shënoni vitin)	BURIM (shënoni a është burim ofcial)
Shuma mesatare e faturës për ujë dhe sanitacion në vend/regjion/ qytet (euro në vit)			
Shuma e faturës për ujë dhe sanitacion në vend/regjion/qytet për grupin e amvisërive më të varfëra ose grupit me të ardhura më të dobëta (shënoni a i përket kjo një të pestës më të ulët, një të dhjetës më të ulët, ose persona nën pragun nacional të varfërisë) (euro në vit)			
Të ardhura mesatare të disponueshme për amvisëri (ose shpenzime) (euro në vit)			
Të ardhura mesatare për amvisëri (ose shpenzime) të grupit të amvisërive më të varfëra ose grupit me të ardhura më të ulëta (shënoni a i përket kjo një të pestës më të ulët, një të dhjetës më të ulët, ose persona nën pragun nacional të varfërisë) (euro në vit)			
Mjete financiare publike të harxhuara në sigurimin e përballeshmërisë së faturës për ujë dhe sanitacion (në miliona euro)			
Mjete financiare publike të harxhuara në sigurimin e përballeshmërisë së faturës për ujë dhe sanitacion (euro për një banor)			
Mjete financiare publike të harxhuara në sigurimin e përballeshmërisë së faturës për ujë dhe sanitacion (% nga buxheti për ujë dhe sanitacion)			

FUSHA 4.1 POLITIKA PUBLIKE PËR SIGURIMIN E PËRBALLUESHMËRISË

Sqarim. Çmimi i sigurimit të ujit dhe shërbimeve sanitare, ose përmes rrjetit ose me vetë furnizim, duke marrë parasysh edhe harxhimet për trajtimin e ujërave të ndotura, mund të paraqet ngarkesë të madhe financiare, sidomos për amvisëritë më të varfëra. Përbalueshmëria është problem i përbashkët dhe është në rritje. Megjithatë, në shumë raste, politikat nacionale lokale nuk e zgjidhin këtë çështje..

	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
4.1.1 Ka të dhëna për përbalueshmërinë në ujë dhe shërbime sanitare				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
4.1.2 Politika për ujë dhe sanitaion përfshin qasje të përbalueshme si një prej qëllimeve				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
4.1.3 Përbalueshmërinë në ujë dhe sanitaion e trajton politika sociale				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).</p>				
4.1.4 Ekziston politikë për zgjidhjen e përbalueshmërisë në vetë – furnizim me ujë të sigurt dhe shërbime sanitare				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
4.1.5 Ekzistojnë mjete të veçanta financiare për zgjidhjen e problemeve lidhur me përbalueshmërinë				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 4.1 Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 5</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesmeE ulët</p>				

FUSHA 4.2 MASA TARIFORE				
<p>Sqarim. Modelet tarifore ofrojnë disa opsione për zgjidhjen e çështjeve me përballueshmërinë, si për shembull përmes tarifave sociale ose përmes sistemeve tarifore bashkëkohore nacionale të dizajnuara me kujdes. Tarifat e preferuara më shpesh finansohen nga tarifat më të larta të shfrytëzuesve tjerë.</p>				
	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
4.2.1 Autoritetet publike kanë analizuar opsione të ndryshme për zgjidhjen e çështjes së përballueshmërisë përmes masave tarifore				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët).</p>				
4.2.2 Masat tarifore janë përfshirë në strategjinë për zgjidhjen e çështjes së përballueshmërisë				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
4.2.3 CJanë zbatuar masa tarifore për zgjidhjen e çështjes së përballueshmërisë				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
4.2.4 Masat tarifore të zbatuara për zgjidhjen e çështjes së përballueshmërisë kontribuojnë në mbajtjen finansiare të sigurimit të shërbimeve				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 4.2 Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 4</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesme E ulët</p>				

FUSHA 4.3 MASA PËR MBROJTJE SOCIALE				
<p>Sqarim. Masat për mbrojtje sociale ofrojnë disa opsione për zgjidhjen e përballeshmërisë pa ndryshuar aspak modelin aktual të tarifave për ujë dhe sanitacion. Ato mund të jenë në drejtim të shmangies së shlyerjes së faturave për ujë (masa preventive) ose për pagimin e borxheve të ujit (masa kurative). Atom është shpesh finansohet nga tatimet e përgjithshme (lokale, regjionale ose nacionale)</p>				
	PO	NË SHKALLË TË LARTË	DERI NË SHKALLË TË CAKTUAR	JO
<p>4.3.1 Autoritetet publike e kanë analizuar ndikimin e alternativave të ndryshme për zgjidhjen e çështjeve lidhur me përballeshmërinë përmes masave për mbrojtje sociale</p>				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>4.3.2 Masat për mbrojtje sociale janë përfshirë me strategjinë për zgjidhjen e çështjeve me përballeshmërinë</p>				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>4.3.3 Janë implementuar masa për mbrojtje sociale në zgjidhjen e çështjes së përballeshmërisë</p>				
<p>Justifikim i rezultateve: (shpjegoni shkurtimisht dhe / ose jepni shembuj të cilët e arsyetojnë përgjigjen)</p> <p>Mjete të shfrytëzuara për verifikim: (p.sh. dokumente zyrtare, konsultime me më shumë palë të interesuara, mendime profesionale)</p> <p>Përgjigjet e mundshme: (e lartë, e mesme ose e ulët)</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni rejtingun për fushën 4.3 Mblidhni poenat e fituara (Po = 3, Në shkallë të lartë = 2, Deri në shkallë të caktuar = 1, Jo = 0)</p> <p>Pjesëtoni numrin e përgjithshëm të poenave me 5</p>				
<p>Ju lutemi vlerësoni besueshmërinë mesatare të përgjigjeve për këtë fushë (ju lutemi shënoni një opcion)</p> <p>E lartë E mesme E ulët</p>				

Kontrollim i rezultateve

PJESA	FUSHA E VEPRIMIT	VLERËSIMI	BESUESHMËRIA
Korniza të udhëheqjes për realizimin e qasjes së barabartë në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacin	1.1 Korniza strategjike për arritjen e qasjes së barabartë		
	1.2 Sektori i politikës financiare		
	1.3 Të drejta dhe obligimet s shfrytëzuesve dhe bartësve të të drejtave		
Zvogëlimi i dallimeve gjeografike	2.1 Politika publike për zvogëlimin e dallimeve meszonave gjeografike në përballueshmërinë		
	2.2 Politika publike për zvogëlimin e dallimeve në çmim mes zonave gjeografike		
	2.3 Shpërndarja gjeografike e mbështetjes nga jashtë vendit		
Обезбедување пристап на ранливите и маргинализирани групи	3.1 Politika publike për zgjidhjen e nevojave të grupeve të rrezikuara dhe të marginalizuara		
	3.2 Persona me nevoja të posaçme fizike		
	3.3 Shfrytëzues të institucioneve shëndetësore		
	3.4 Shfrytëzues të institucioneve arsimore		
	3.5 Shfrytëzues të shtëpive të pleqve		
	3.6 Të burgosur		
	3.7 Refugjatë të cilët jetojnë në kampe dhe qendra për refugjatë		
	3.8 Persona të pa strehë		
	3.9 Udhëtarë dhe komunitete nomade		
	3.10 PERSONA QË JETOJNË NË STREHIMORE PA UJË DHE SANITACION		
	3.11 Persona që nuk kanë qasje në ujë të sigurt për pije dhe në sanitacion në vendet e punës		
Ruajtja e qasjes në ujë dhe sanitacion të përba llueshëm për të gjithë	4.1 Politika publike për sigurimin e përballueshmërisë		
	4.2 Masa tarifore		
	4.3 Masa për mbrojtje sociale		

Kjo tabelë mund të shfrytëzohet për përmbledhjen e rezultateve të grumbulluara me kartelën e vlerësimit. Kjo do t'ju ndihmojë në identifikimin e zonave ku veprimi është më pak ose më shumë përpara, si dhe aty ku informatat janë më pak ose më shumë të besueshme. Analiza në atë mënyrë mundet t'ju ndihmojë të identifikohen prioritetet në të ardhmen, si në aspekt të veprimeve ashtu edhe në drejtim të përmirësimit të informative.

Kartela e vlerësimit për qasje të barabartë

Procese mbështetëse të politikave për arritjen e të drejtës së njeriut për ujë dhe sanitacion

Protokoli për ujë dhe shëndet thekson se në zbatimin e qëllimeve për qasje në ujë për pije dhe sigurimin e kushteve sanitare, vëmendje e posaçme duhet t'i kushtohet sigurimit të qasjes së barabartë në këto shërbime për tërë popullatën.

Publikimi „Askush nuk ka ngecur“: praktika të mira për tu siguruar qasje e barabartë në ujë dhe sanitacion identifikon tre faktorë kritik në sigurimin e qasjes së barabartë në ujë dhe kushte sanitare: zvogëlim të dallimeve gjeografike; tejkalimin e barrierave me të cilat përballen grupet e rrezikuara dhe të marginalizuara; dhe trajtim të problemeve me pagesat.

Kartela e vlerësimit për qasje të barabartë e paraqitur në këtë publikim bazohet në këto tri probleme të politikave . Ajo është vegël analitike e dizajnuar për t'u ndihmuar autoriteteve dhe palëve tjera të interesuara të vendosin masa themelore për barabarësinë e qasjes në ujë dhe kushte sanitare, të identifikojnë prioritetet e lidhura, të diskutojnë për aktivitete të mëtutjeshme të cilat duhet të ndërmerren dhe të evaluojnë përparimin përmes procesit të vetë vlerësimit.

Publikimi përmban porosi për atë se si të planifikohet për vetëvlerësim dhe siguron shembuj konkret për përfitimet nga shfrytëzimi i kartelës së vlerësimit në gjendje të ndryshme. Nënshkruesit e Protokolit dhe palët tjera të interesuara janë ftuar për ta shfrytëzuar kartelën e vlerësimit për qasje të barabartë për mbështetjen në definimin e qëllimeve për tejkalimin e hendekut ekzistues në qasjen deri në ujë dhe kushte sanitare dhe në atë mënyrë të arrihet e drejta e njeriut në ujë dhe sanitacion.

Palais des Nations

CH - 1211 Geneva 10, Switzerland

Telephone: +41(0)22 917 44 44

Fax: +41(0)22 917 05 05

E-mail: info.ece@unece.org

Website: <http://www.unece.org>

ISBN 978-9989-881-03-9

